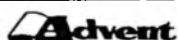

*Z hlubin utrpení
k
velkému vítězství*

*Biblické úkoly 1993
2. čtvrtletí*

Studujeme knihu Jób

Z hlubin utrpení k velkému vítězství

Biblické úkoly — 2. čtvrtletí 1993

Překlad: Aleš Launer

Technická redakce: Jan Pospíšil

Vydalo oddělení sobotní školy ve vydavatelství a nakladatelství
křesťanské literatury ADVENT, Roztocká 5, Praha 6 — Sedlec

Vedoucí oddělení: Milan Hlouch

Praha 1992

ISBN 80 - 85002 - 11 - 6

Úvod:

Jób byl úspěšným a váženým otcem rodiny ze země Ús, pravděpodobně území, jež bylo blízko Syrské pouště nebo v severní části Arábie, nedaleko od Edómu. Někteří učenci považují knihu Jób za nejstarší knihu bible. Její děj se odehrává v době patriarchů, časově předcházející dobu Mojžíše, možná i Abrahama. Tito učenci také naznačují, že bychom měli brát vážně starověkou židovskou tradici, která považuje Mojžíše za autora knihy Jób. V knize samotné totiž nacházíme zmínky o stvoření, pádu lidstva do hříchu a o potopě. S tímto názorem se také ztotožňuje Ellen Whiteová. Píše, že Mojžíš při svém čtyřicetiletém pobytu v zemi Madiánské „napsal pod inspirací Duchem svatým první knihu Mojžíšovu a také i knihu Jób“ (3 BC 1140; srovnej s knihou Výchova, str. 129).

Hlavní téma knihy je Boží moc a vláda nad celým vesmírem, zvláště pak nad zemí. Přestože kniha plně nevysvětluje, proč nevinní lidé trpí, „případ Jóbův ukázal, že utrpení způsobuje satan a že Bůh je přemáhá svým milosrdenstvím.“ (Touha věků, str. 332)

V knize je zdůrazněno pět významných myšlenek: (1) Jóbova zkušenost ukazuje, že spravedliví lidé mohou trpět; (2) Jób nejvíce usiloval o to, aby sloučil svoji víru v Boží spravedlnost s tím, že nevinně trpí — Proč to milující a spravedlivý Bůh dopustil?; (3) Bůh nepodporuje názor, že spravedliví lidé mají vždy požehnání a že utrpení člověka je vždy důsledkem jeho hříchu; (4) Bůh je zcela spravedlivý, i když v tomto životě se stává, že bezbožní nejsou potrestáni a nevinní často trpí; (5) ti, kdo trpí, se bez ohledu na svůj stav musí s láskou podřídit Bohu, protože on je Pán. Jób sloužil Bohu ne kvůli prospěchu nebo postavení, ale protože jej miloval.

Kniha Jób se dělí na pět částí:

1. Prolog: Drama začíná (Jób 1. – 2. kapitola).
2. Jób se snaží porozumět, jeho tři dávní přátelé mu odpovídají (Jób 3. – 31. kapitola).
3. Mladý Elihú se pokouší dát odpověď místo Boha (Jób 32. – 37. kapitola).
4. Bůh sám hovoří (Jób 38. – 41. kapitola).
5. Závěr: Obnova (Jób 42. kapitola).

KDYŽ DOJDE K NEŠTĚSTÍ

Jób 1,1 – 5.13 – 33; 2,7 – 13

Základní text

„Z života své matky jsem vyšel nahý, nahý se tam vrátím. Hospodin dal, Hospodin vzal; jméno Hospodínovo buď požehnáno.“ (Jób 1,21)

Základní myšlenka

Jak by se měli lidé, kteří věří v Boha, postavit k problému utrpení? Kniha Jób nám pomáhá najít Boží odpověď na tuto prastarou otázku.

„Měli jsme snachu a dvě krásná vnoučátka, která jsme milovali z hloubi srdce. Přišlo tornádo a všechny je zabilo," napsal zdrcený muž mladému kazateli... „Musím na to stále myslet. Je to jako noční můra. Snažím se žít jako křesťan; stále jsem prosil Boha, aby mi odpověděl nebo ukázal důvod, proč se to stalo. Myslíte si, že Bůh sledoval nějaký cíl nebo měl důvod, že museli zemřít?“

Některé případy utrpení dovedeme pochopit. Je totiž zřejmé, že „sklízíme“ to, co „zaséváme“ (Gal 6,7). Existují však i takové události (viz výše uvedená část z dopisu), pro něž nenacházíme žádný rozumný důvod. Studium knihy Jób nám může pomoci nalézt biblický způsob, jak se postavit k lidskému utrpení a jak se vyrovnat s našimi osobními bolestmi.

Kdo byl Jób? (Jób 1,1; Jak 5,11)

1. Kdo byl Jób a kde žil? Pro který povahový rys byl známý? Jób 1,1; Jak 5,11

Je jasné, že Jakub považoval Jóba za historickou osobnost, jejíž vytrvalost v těžkých zkouškách je pro křesťany příkladem. Slova „vytrvalost“, „statečnost“ a „pevnost“ lépe vystihují význam řeckého slova, které Jakub na tomto místě použil (viz „trpělivost“ kral.).

Jób žil bezpochyby v době patriarchů, jak vyplývá ze společenského, dějinného a kulturního rámce knihy. Zemi Ús nelze ztotožnit s žádným určitým místem, avšak údaje v knize Jóbově, u Josepha Flavia a Ptolemaia umisťují zemi Ús na východ od Palestiny na hranice Arabské pouště, zcela určitě jižně od Damašku nebo do oblasti Edómu. Vzhledem k tomu, že jakékoliv místo podél východní hranice Zajordání může být označeno jako „východní“ (Jób 1,3 kral.), umisťují někteří učenci zemi Ús na severovýchod od Genezaretského jezera.

2. Z čeho můžeme usuzovat, že knihu Jób sepsal Mojžíš?

Z jazykové analýzy knihy Jób a pěti knih Mojžíšových lze usuzovat, že byly napsány stejným autorem. Jestliže Mojžíš psal knihu Jób během svého pobytu v Madiánské zemi, vysvětlovalo by to skutečnost, že v knize nejsou žádné zmínky o vyjití Izraele z Egypta, protože k této události došlo až později.

„Arabská pouštní kultura tvoří jasný rámec knihy Jób. Je to zvláštní, že kniha nepopisuje izraelské prostředí. Za hranicemi potomků Abrahama žili také ctitelé Boha. Rámec knihy není politický, vojenský ani kněžský. Postava Jóba se vynořuje z domácího prostředí, jež bylo typické pro Jóbovu dobu. Byl bohatým velkostatkářem; jeho krajané si jej vážili a milovali jej. Jób nepatří do žádné vládnoucí dynastie nebo rodu. Stojí sám, jako vznešená postava v dějinách; jeho význam spočívá v jeho osobní zkušenosti, než v jeho vztahu k době a jeho současníkům.“ (3 BC 494)

3. Proč je Jóbův příběh důležitý?

Štěstí a úspěch (Jób 1,1 – 5)

Přestože nemůžeme přesně určit místo Jóbova bydliště, kniha naznačuje, že patriarcha bydlel ve městě (viz Jób 29,7); nebyl tedy kočovníkem žijícím ve stanech jako Abraham, Izák a Jákob (viz Žid 11,9).

1. Jaké měl Jób postavení? Jób 1,3 Jaký měl vztah ke svému bohatství? Jób 31,24.25.28

„Bůh podal ve svém slově obraz dokonalého muže, jehož život byl, v pravém slova smyslu, úspěchem. Byl to muž, jehož nebe poctilo svým zalíbením.“ (Výchova, str. 114.115)

2. Jak velká byla Jóbova rodina? Jób 1,2 Jakou projevoval péči a starost o duchovní život svých dětí? Jób 1,5

Jób byl nejen úspěšný v obchodu, práci, ale těšil se také ze své rodiny. Spolu s manželkou milovali své děti a jejich láska se projevila ve vzájemném vztahu jejich synů a dcer (Jób 1,4). Jób pečoval o rodinu mnohem více, než bylo tehdy běžným zvykem; o tom svědčí jeho neobvyklý čin — rozdělení bohatství mezi dcery a syny (Jób 42,13 – 15).

„Bylo by dobré, kdyby se rodiče učili vytrvalosti a zbožnosti od muže ze země Ús. Jób nezanedbával svoji povinnost k lidem, kteří nepatřili do jeho domácnosti; byl to muž dobročinný, laskavý a myslel na zájmy druhých; současně s tím však upřímně usiloval o spásu své rodiny.“ (3 BC 1140, komentář Ellen Whiteové)

3. Jaký vztah měl k Jóbovi vůdcové města? Jób 29,7 – 10 Proč si Jób vážil i nuzní lidé a cizinci? Jób 29,11 – 17; 31,32

4. Jakým způsobem by mohli křesťané v dnešní době sladit svoji péči o rodinu se spoluodpovědností za svoje město, vesnici, bydliště atd.?

Náhlá ztráta a příchod nemoci (Jób 1,13 – 19; 2,7.8)

Jób a jeho manželka nevěděli nic o tom, co se děje v nebeské radě, jež je popsána v prvních dvou kapitolách knihy. Členové rodiny vedli běžný život, radovali se v Pánu, těšili se jeden z druhého i se svými sousedy. (Srovnej s Jób 1,13.)

1. Které tragické události zásahly tuto šťastnou rodinu během jediného dne? Jób 1,13 – 19 Která z oněch událostí byla pro Jóba a jeho manželku asi nejhorší? Proč?

Jób neměl možnost ani se vzpamatovat z jedné tragedie a už tu byla další. Jednotlivé události následovaly rychle po sobě, o čemž svědčí stále se opakující slova „ještě nedomluvil“ (verše 16.17.18). V několika minutách se Jóbův svět zhroutil.

Patriarcha přišel o všechno — o své materiální jmění a stáda. To vše se dá nahradit, ne však lidé, kteří jsou vždy důležitější než věci. Jeho děti se už nemohou v tomto životě vrátit. Jób a jeho manželka byli určitě zdrzeni žalem.

2. Která hrozná nemoc zasáhla zkrúšeného otce? Jób 2,7.8 Jaký měla na něj vliv? Jób 2,12

Hebrejské slovo překládáno jako „nežit“ (kral.) nebo „vřed“ (ekum.) je použito pro označení vředů při jedné z ran, jež postihly Egypt (2 Moj 9,9). Totéž slovo se také vyskytuje ve spojení s malomocenstvím (3 Moj 13,20) a chorobou krále Ezechiáše (2 Král 20,7). V Jóbově případě se tedy jednalo o bolestivé vředy nebo o jiné onemocnění kůže. Stačila krátká doba a ze silného, zdravého muže se stal nemocný a trpící člověk, který není schopen vysvětlit, proč k tomu všemu došlo.

3. Zažil jsi někdy bolestivou nemoc? Jak jsi se vyrovnával se svým utrpením?

„Tvoje mysl může být často zachmuřená kvůli bolesti. Tehdy se nesnaž přemýšlet. Víš, že tě Ježíš miluje. On rozumí tvou slabost. Jeho vůli můžeš konat prostě tím, že spočíneš v jeho náručí.“ (MH 251) (Srovnej s Žalm 119,110 – 112.137 – 144.)

Víra hledí do nebe (Jób 1,20.21; 2,9.10)

1. Jaká byla Jóbova reakce, když se jeho svět zhroutil? Jób 1,20.21 Jak bys reagoval ty?

Jób měl hluboké náboženské zkušenosti, měl osobní vztah ke svému Stvořiteli a nikdy by Boha neobviňoval pro tyto strašné, nevysvětlitelné události. Jób věděl, že Bůh to, co dopustil, nezpůsobil. Toto je třeba mít na paměti, chceme-li porozumět Jóbovým výrokům: „Hospodin vzal“ (Jób 1,21) a „Kdežto věci zlé (z Boží ruky) přijímat nebudeme?“ (Jób 2,10). Bůh není nikdy odpovědný za zlo. Jób se podřídil všemu, co Bůh dopustil, protože uznával jeho naprostou vládu nad světem.

„Moc pravdy je dostatečná, aby člověka podržela a utěšila v každém neštěstí. Umožňuje, aby její nositel zvítězil nad strádáním... Žádosti, vášně a city se dostávají pod vládu rozumu a svědomí; myšlení se vyvíjí zdravým způsobem. Pak také ústa nezneuctí Boha projevy hříšného reptání.

„Náš Stvořitel se spravedlivě hlásí ke svému právu nakládat se svým stvořením podle své vůle. Má právo vládnout podle své vůle, ne podle lidské vůle. Není však krutým soudcem, hrubým a naléhajícím věřitelem. On je opravdovým zřídlem lásky, dárce nespočetných požehnání.“ (5 T 314)

2. Jak se zachovala Jóbova manželka? Jób 2,9 V jakém smyslu nevědomky umožnila satanovi, aby jí použil proti Jóbovi? Jób 2,4.5.9 (Srovnej s Efez 6,12.)

Hospodin nikdy nepokáral Jóbovu manželku. Možná, že ztráta jejích deseti dětí v jednom okamžiku a manželova nemoc byly více, než byla schopna unést. Zdá se, že její slova vyjadřují víru, jež je překryta tragedií jejího života. Její zoufalství doléhá na Jóbovu víru mnohem více než ztráta dětí a nemoc. Zdrčený Jób však odmítá vzdát se své jistoty v Bohu.

3. Vzpomeň si na některé ze svých bolestným zkušeností, jež jsi prožil. Z čeho usuzuješ, že Bůh byl v oné době s tebou?

Příchod „užitečných“ přátel (Jób 2,11 – 13)

1. Kdo se dozvěděl o Jóbově neštěstí? Na čem se přátelé dohodli a proč? Jób 2,11

Jóbovi přátele přišli zdaleka, aby jej utěšili. Jób je později nazval „nepříjemnými těšiteli“ (Jób 16,2 kral.), to však není v rozporu s jejich upřímnou touhou vyjádřit podporu jejich dlouholetému příteli, jenž je nyní ve velkých těžkostech.

2. Jak na ně zapůsobilo Jóbovo utrpení? Jób 2,12.13 V čem nejednáme vhodně a náležitě s lidmi, kteří prožívají osobní tragedii? Proč?

Když tito přátelé zahlédli Jóba zdálky, byli zděšeni. Celá usedlost, která kdysi dominovala krajině, byla zničena a samotného Jóba mohli sotva poznat — tak bylo jeho tělo poznamenané nemocí. Přemožení zármutkem, roztrhli svá roucha a nahlas plakali. Prach, symbol nemoci a smrti, vyhazovali k nebi. Tímto způsobem vyjadřovali hloubku své bolesti nad tak strašným neštěstím. Poté seděli beze slova sedm dní a nocí. Tato doba naznačuje intenzitu jejich lítosti, protože sedm dní a nocí byla doba truchlení a smutku nad smrtí významných osobností (srovnej s 1 Moj 50,10; 1 Sam 31,13).

Sedmidenní období tvoří v knize Jób také bod zlomu. Atmosféra začíná být napjatá, nikdo nemluví. Jóbova bolest je neúnosná. Ticho je náhle prolomeno Jóbovým nářkem.

3. Kdybys navštívil trpícího přítele, seděl bys a plakal dlouho? Nebo by ses jej snažil potěšit a povzbudit slovy?

Rozhovor, který v knize Jóbově následuje, odhaluje víru Jóbových přátel: Jóbovo utrpení je důsledkem jeho hříchu. Tato skutečnost možná vysvětluje jejich dlouhé mlčení. Místo, aby jej ujistili o Boží lásce, odpuštění a uzdravující moci, tito „nepříjemní těšitelé“ v sobě živí svoji úzkost a tím přispívají k duchovní rozervanosti svého přítele. Ve svých myslích se zabývali více svými názory než Jóbem a jeho potřebami.

Doporučené studium

Jaký postoj bychom měli zaujmout v době utrpení a zkoušek?

5 Moj 8,5:

Přísl 3,11.12:

Iz 48,10:

1 Petr 1,7:

1 Petr 4,12.13:

„Je to dílo víry, že spočíváme v Bohu v nejčernější hodině, že cítíme i ve chvíli nejtěžší zkoušky a největší bouře, že u kormidla stojí Otec. Jen oko víry může patřit za věci časné a správně ocenit hodnotu věčného bohatství.“ (Skutky apoštolů, str. 376.377)

Diskusní otázky

1. Proč na věřící často doléhají zkoušky v době jejich úspěchu?
2. Je potřeba, abychom trpěli, než budeme mít takovou důvěru v Boha, jakou měl Jób? Jakým způsobem se buduje důvěra?
3. Bůh dopouští, ne vždy však způsobuje, utrpení. Utrpení má někdy provéřit víru člověka. Proč však Bůh dovolí, aby se narodilo postižené dítě? Víra rodiny může být zkoušena, samotné dítě je však nevinné.
4. Jak bys vysvětlil Jóbův výrok: „Hospodin dal, Hospodin vzal“ (Jób 1,21)? Jak bys odpověděl člověku, který nemůže věřit, že nás Bůh skutečně miluje, když dopouští, aby docházelo k hrozným tragediím?

Shrnutí

Jóbova zkušenost ukazuje, že utrpení zasahuje všechny lidi — dobré i špatné, bohaté i chudé. Přítomnost utrpení v našem životě však neznamená, že nás Bůh opustil. „Mnoho zla doléhá na spravedlivého, Hospodin ho však ze všeho vysvobodí.“ (Žalm 34,20) Jóbova podřízenost je pro nás příkladem.

Začátek soboty: 19.32

NEPŘÍTEL

Jób 1,6 – 12.21.22; 2,1 – 10

Základní text

„Bud'te střízliví! Bud'te bdělí! Váš protivník, ďábel, obchází jako lev řvoucí a hledá, koho by pohltil.“ (1 Petr 5,8)

Základní myšlenka

Ve vesmíru, který byl stvořen Bohem lásky, povstal nepřítel, jenž způsobuje zlo a neštěstí.

Satan nenáviděl Jóba, protože Jób byl žijícím příkladem toho, že je možné sloužit Bohu. V dějinách bylo mnoho lidí, kteří zcela spoléhali na Boží spravedlnost a tím prokázali, že satan nemá pravdu. Na konci časů, těsně před Ježíšovým příchodem bude na zemi žít skupina spravedlivých (viz Zj 14,1 – 5; 15,2). To vzbudí hněv v satanovi a on se bude snažit dělat vše, aby je zničil.

Úkol na tento týden poukazuje na skutečnost, že utrpení člověka je spojeno s přítomností hříchu na této zemi. Milující Bůh není zdrojem našeho neštěstí nebo utrpení. (Srovnej s Mat 13,28.)

„Satan nenávidí nezištnost, základní zásadu Božího království, a popírá samu její podstatu. Od začátku velkého sporu se snaží dokázat, že zásady Božího jednání jsou sobecké, a v tomto směru působí na všechny, kteří slouží Bohu. Dílem Kristovým a všech těch, kteří nesou jeho jméno, musí být toto satanovo tvrzení vyvráceno.“ (Výchova, str. 126)

Zdroj utrpení (Jób 1,6.7)

Čtenáři bible mohou vidět pozadí sporu, které Bůh neodhalil ani Jóbovi, ani jeho přátelům. Je to satan, kdo Jóbovi způsobil všechny zkoušky. Tento „žalobce“ se objevil před nebeskou radou a snažil se dokázat, že Jób slouží Bohu ze zlištných důvodů a ze strachu. Pokud by měl pravdu satan, jeho vzpoura proti Bohu by byla oprávněná.

1. Co nám Písmo sděluje o „synech Božích“, kteří se pravidelně scházeli u Božího trůnu? Jób 1,6; 2,1; 38,7; 1 Král 22,19

„Tu je trůn a kolem něho duha zaslíbení. Jsou tu cherubíni a serafíni. Shromáždili se tu velitelé andělských zástupů, synové Boží, zástupci nepadlých světů. Nebeská rada, před níž Lucifer kdysi obvinil Boha a jeho Syna, zástupci oněch nevinných říší, nad nimiž chtěl satan ustavit svou vládu — všichni jsou tu, aby uvítali Vykupitele.“ (Touha věků, str. 588)

2. Co vedlo satana k tomu, aby vznesl svá obvinění? Jób 1,6; 2,2; 2 Kor 4,4; Luk 4,5.6

Lucifer, ještě jako nepadlý anděl, začal pochybovat o nutnosti Božího zákona a nakonec jej porušil. (Srovnej s 1 Jan 3,8.) Vědomě začal pochybovat o Boží povaze a ostatním andělům představoval Boha ve špatném světle. (Viz Jan 8,44.) Snažil se také být na Bohu nezávislý. (Viz Iz 14,13.14.)

Mezi anděly se projevila nejistota. Ve vzniklém sporu byli Lucifer (satan) a andělé, kteří mu stranili, vyloučení z nebe. (Viz Zj 12,7 – 9.) Satan pak získal vládu nad zemí, kterou původně, před pádem do hříchu, měli Adam a Eva. (Srovnej s Řím 5,12; 8,22.) I když celý svět patří Bohu, ve velkém sporu Ježíš Kristus označuje satana jako „knižete tohoto světa“ (Jan 14,30).

3. Jak chápeš satanovu úlohu, pokud jde o příčiny utrpení?

Satanovo osočování (Jób 1,8 – 11)

1. Jak nazval Bůh patriarchu Jóba? Jób 1,8; 2,3 Proč to vzbudilo v satanovi hněv?

Jób žil vítězným životem, protože bral sílu od Boha. Jeho láska a poslušnost byly důkazem proti satanovým obviněním, která kdysi vynesl proti Boží vládě a zákonu.

„Nepřítel nemůže přemoci pokorného uředníka Kristova, toho, který na modlitbě kráčí před Bohem. Ježíš Kristus je úkrytem, útočištěm před útoky zlého a dává zaslíbení: Když přitáhne nepřítel jako povodeň, Duch Páně proti němu pozdvihne korouhev.“ (ML 316)

2. Čím se vyznačovala Jóbova „spravedlivá“ povaha? Jób 29,12 – 17 (Srovnej s Jób 31,1.5.6.9 – 12.24.25.29 – 40.)

V knize nacházíme základní předpoklad — Jóbova spravedlnost pramenila z Boží milosti a byla přijímána vírou. Toto je velmi důležité pro to, abychom pochopili jednu z hlavních myšlenek knihy: osobní utrpení není vždy důsledkem poskvrněné povahy nebo tajných hříchů.

3. Z čeho obvinil satan Jóba? Jób 1,8 – 11

Satan naznačoval, že Boží požehnání, které Jób obdržel, bylo vlastně úplatkem, kterým chtěl Hospodin získat Jóbovu věrnost. Satanovo obvinění bylo namířeno proti Bohu i proti Jóbovi. „Každému následovníku Kristovu je určen anděl strážný. Tito nebeští strážci ochraňují spravedlivé před mocí zlého. To poznal i sám satan, když pravil: Cožpak se Jób bojí Boha bezdůvodně? Vždyť jsi ho ze všech stran ohradil.“ (Vítězství lásky Boží, str. 366)

4. Jaký prospěch mám z toho, jsem-li křesťan a tím vystaven satanovým útokům?

Zdroj Jóbových potíží (Jób 1,12.21.22)

1. Jak odpověděl Hospodin na satanův návrh? Proč Bůh asi dovolil satanovi, aby uskutečnil svoje záměry?

Pozadí satanova návrhu a Boží odpovědi tvoří velký spor mezi Bohem a odbojným andělem. Bůh shledal, že je nezbytné dovolit satanovi, aby žil a vedl svůj odboj až do doby, kdy hřích v jeho skutečné podstatě bude moci být plně odhalen před celým vesmírem. Ti, kteří se nacházejí uprostřed tohoto boje na zemi, která se tak stala jevištěm dramatu hříchu a spasení, jsou tedy vystaveni těžkostem a zkouškám.

Kdybys mohl Bohu položit otázku, na co by ses zeptal? Jeden chlapec, který byl na táboře s mládeží, odpověděl takto: „Proč tygři koušou?“ Proč Stvořitel — který vytvořil dokonalá zvířata — dopustil, aby se dnes zvířata mezi sebou zraňovala a zabíjela? Takové a podobné otázky vždy přicházely na mysl těm, kteří věří, že dobrý Bůh stvořil dokonalý svět.

Když rakovina hříchu zasáhla Boží dokonalé stvoření, Bůh udělal vše, aby se proti hříchu postavil. Nemohl však použít svoji sílu a ze svého rozhodnutí zničit zlo při jeho počátku, neboť by tím upřel stvořeným bytostem svobodu volby. Bůh dovoluje, aby se hřích plně projevil; vesmír tak může vidět zničující podstatu zla. Na golgotském kříži Bůh zaplatil cenu za odstranění hříchu a jeho následků z vesmíru. (Viz Touha věků, str. 439.)

2. Jakým způsobem Jób vyvrací prohlášení, že Bohu slouží ze zistných důvodů? Jób 1,21.22

3. Jak by ses snažil překonat skleslost a slabost, kdybys byl na místě Jóba? V jakém smyslu se Jóbova zkušenost projevuje v životě věřících, kteří následují Boha?

Jób sloužil jako příklad pravé bohoslužby, věrnosti a lásky k Bohu. Boží lid ukáže v poslední době celému vesmíru, co je pohnutkou pravé bohoslužby. Život opravdových věřících bude odpovědí na otázky, které satan během dějin vznesl. „Ostatek (Božího lidu), který očistil svoje duše poslušností pravdy, získá v době zkoušek sílu a uprostřed obklopujícího odpadnutí se zaskví krásou svatosti. Všechny tyto, praví Bůh, jsem vyrýl do dlaní (Iz 49,16).“ (2 SM 380)

Nepřítel opět na scéně (Jób 2,1 – 5)

1. Proč satan navrhuje další zkoušku Jóba? Jób 2,4.5

Bez ohledu na výsledek první zkoušky satan setrval ve svém skeptickém postoji vůči Jóbově víře. Snaží se naznačit, že Jób ve zkoušce obstál, protože nebyla nijak náročná. Hospodin prý zkoušku příliš omezil. Satan se pokouší narušit Boží postoj k Jóbovi tím, že cituje dvě krátká přísloví, jež tvrdí, že každý člověk slouží v podstatě sám sobě.

Satan se snažil přimět Hospodina, aby zesílil Jóbovu zkoušku: „Dotkni se jeho kostí a jeho masa.“ Kostí byly pokládány za sídlo nemoci (Pláč 1,13) a satan zamýšlel zasáhnout Jóba nemocí, která by ohrozila jeho život. Myslel si, že Jób bude proklínat Boha, když bude jeho tělo zasaženo bolestí. Měl za to, že Jób vymění bázeň Boží za zdravý život.

2. Jaký postoj vůči touze po sebezáchově zaujímají skuteční křesťané? Jak se projevuje sebeobětavá láska? Řím 5,7.8; 1 Jan 3,16; Mat 16,25

Touha po věčném životě je dobrou pohnutkou pro službu Bohu. Pán Ježíš tuto touhu podporoval (srovnej s Jan 5,24). Avšak touha žít není to první a jediné, na co myslí posvěcení křesťané. Mojžíš i apoštol Pavel byli ochotni přijmout věčnou smrt, kdyby tím mohli být spaseni lidé, které milovali. (Viz 2 Moj 32,32; Řím 9,3.) Sebeobětavá láska Kristova inspiruje věrné služebníky k stejnému projevu.

3. Byl bys ochoten obětovat svůj život, kdyby tvoje věrnost tvář v tvář smrti přesvědčila druhé o Boží lásce a spravedlnosti? Jaké jiné důvody bys byl ochoten přijmout, kdyby šlo o obětování tvého života?

Příčina Jóbovy nemoci (Jób 2,6.7.10)

1. Co bylo skutečnou příčinou Jóbových obtíží?

Efez 6,12

1 Petr 5,8

Zj 12,10 – 12

2. Komu Jób připisoval svoje utrpení? Jób 1,21; 2,10 Proč myslíš, že tak činil?

Semité považovali Boha za první příčinu všeho. Proto lze říci, že Bůh byl příčinou všeho, co se stalo Jóbovi. (Srovnej s Jób 1,11; 2,5.) Přesto však pisatel jasně ukazuje, že to byl satan, kdo podnikl a způsobil Jóbovo utrpení. V bibli se o Bohu často píše, že způsobil něco, co dovolil nebo čemu nezabránil — viz následující příklady: 1 Moj 45,4 – 8; 2 Moj 4,21; 7,22; 8,11 (verš 15 kral.); Iz 10,5 – 11.

„Případ Jóbův ukázal, že utrpení způsobuje satan a že Bůh je přemáhá svým milosrdenstvím.“ (Touha věků, str. 332)

3. Jakým způsobem omezuje Bůh satanovu schopnost působit utrpení? Jób 1,12; 2,6 Proč Bůh stejným způsobem neomezil satana v případě apoštola Pavla a mnoha křesťanských mučedníků? (Srovnej s knihou Vítězství lásky Boží, str. 174.451.)

Kdyby měl satan plnou moc nad lidmi, nemilosrdně by zničil každou lidskou bytost. Pán však omezuje a brání satanově činnosti. „Satanovi bylo dovoleno, aby zkoušel sebejistého Petra; stejně tak mu bylo dovoleno zkoušet Jóba. Když však zkouška pominula, satan musel přestat... Nepřítel se nedovazuje ani o píd' překročit hranice, jež mu byly určeny.“ (ML 316)

4. Která zaslíbení jsou pro Boží lid povzbuzením v době zkoušek a utrpení? 1 Kor 10,13; Iz 43,2 (Srovnej s Žalm 140,7.8; 144,1.2.)

Doporučené studium

Jaký je vztah mezi verši ve Zj 12,7 – 9 a zbytkem 12. kapitoly? Proč popisuje apoštol Jan vyvržení satana z nebe v souvislosti s dílem a působením „draka“ v dějinách křesťanství? Co bylo satanovi dovoleno působit Božímu lidu v dějinách lidstva? Omezil Bůh nějak satana? Jakým způsobem zaútočí satan na církev poslední doby — v čem bude tento útok podobný a v čem se bude lišit od satanova útoku na Jóba?

V knize Vítězství lásky Boží si prostuduj kapitolu „Proč byl dopuštěn hřích a utrpení?“ (str. 351 – 359).

„Bůh dopustil, aby satan rozvinul svoji povahu, aby se před vesmírem, před nepadlymi světy mohl projevit ve své pravé podstatě, jako podvodník, žalobce bratří a vrah ve svém srdci.“ (TM 412)

Diskusní otázky

Jak by ses jako křesťan zachoval v následujících situacích? Jak bys vysvětlil vztah utrpení k Boží lásce k jeho dětem? (Srovnej s Řím 8,28.)

- a) Nadějný vysokoškolský student přišel při automobilové nehodě o obě nohy a klade si otázku: „Proč právě já?“
- b) Kazatel je po 25 letech úspěšné misionářské služby zasažen rakovinou a umírá.
- c) Po necelých dvou letech manželství ztrácí mladá žena svého muže, který onemocněl vyjímečně se vyskytující nemocí.

Shrnutí

Jóbovu utrpení i utrpení celého lidstva lze obecně porozumět pouze v souvislostech velkého sporu mezi Bohem a satanem. Satan a hřích jsou vlastní příčinou každého neštěstí. Bůh je dokonale spravedlivý a nemůže satana a hřích ve vesmíru zničit, dokud se všechna obvinění a pochybnosti, které satan svojí vzpourou proti Bohu vznesl, plně a s konečnou platností nevyřeší. Bůh však satana v jeho činnosti omezuje a maří jeho úsilí tím, že pro ty, kdo Boha milují, obrací zlo v dobro.

Začátek soboty: 19.43

ROZHOVOR S TRPÍCÍM

Jób 3. – 5. kapitola

Základní text

„Což je člověk spravedlivější než Bůh, čistší muž než jeho Učinitel?“
(Jób 4,17)

Základní myšlenka

V době, kdy prožíváme těžkosti nebo neštěstí, málokdy pomůže, když nám druzí řeknou, že tyto těžkosti jsme si způsobili sami. Nutně potřebujeme porozumět, jakým způsobem Bůh jedná s lidstvem.

Rozhovor mezi Jóbem a jeho přáteli probíhá ve třech kolech. Každé kolo rozhovorů obsahuje šest promluv, kdy mluví každý z Jóbových přátel a Jób každému odpovídá: 1. kolo (Jób 4,1 – 14,22), 2. kolo (Jób 15,1 – 21,34), 3. kolo (Jób 22,1 – 27,23).

Od té doby, co Jób vyjádřil pokojnou důvěru v Boha a smíření se svým osudem, uplynul už nějaký čas. Další doba uplynula, než se zprávy o Jóbově neštěstí dostaly k jeho přátelům, a k tomu ještě připočtíme dobu, kterou jim trvala cesta k Jóbovi. „Toto období pomáhá vysvětlit změnu Jóbova postoje od pokojného smíření (srovnej s kap. 2,10) k hluboké sklíčenosti (viz 3. kapitola). Zdá se, že počáteční tragické události neměly takový záporný dopad na Jóbovu morálku jako týdny neustálého utrpení.“ (3 BC 504)

Názor Elífaze Témanského na utrpení byl typický pro tehdejší dobu. Elífaz spojil hodně pravdy s trochou omylu. Jeho slova jasně naznačují, že nesprávné pochopení Boha a jeho vůle často umenšuje náš soucit s druhými.

Jóbova sklíčenost (Jób 3,1 – 19)

Lidé někdy mají nesprávnou představu, že křesťan by měl být vždy šťastný. Vyrvalá víra nám však může pomoci přidršet se Pána dokonce i v době skleslosti a těžkostí.

1. Jak hlubokou sklíčenost prožíval Jób? Jób 3,3 – 10

Jób si přál, aby byl den jeho narození odstraněn z kalendáře. Kdyby nebyl zrozen, pochopitelně by ani neexistoval a nemusel by prožívat velkou bolest a neštěstí. Přál si: „Kéž se (noc mého početí) nepočítá mezi dny roku; kéž se neobjeví v žádném z jeho měsíců“ (Jób 3,6 žid. překl.). Jób proklínal noc svého početí, „neboť neuzavřela život mé matky, neskryla trápení před mým zrakem“ (Jób 3,10).

2. Jób však není jedinou biblickou postavou, která prožila malomyslnost a utrpení. Srovnej Jóbův postoj s postoji:

Eliáše (1 Král 19,4.14)

Žalmisty (Žalm 6,3.4.7.8)

Jeremiáše (Jer 20,14.15.18)

Přestože je život křesťana převážně šťastný, přijdou i temné dny. Každý křesťan musí někdy projít „bažinou malomyslnosti“. Když se stane, že pro temné mraky nevidíme slunce, ono nepřestává svítit a nakonec jeho paprsky proniknou i temnotou.

3. Proč si Jób přál, aby se vůbec nebyl narodil (Jób 3,11.12)? Jób 3,13 – 19

Kdyby Jób zemřel hned při svém porodu, byl by jako mrtví králové a velmoži (verše 14.15). Jejich bohatství pominulo, pominulo i jejich trápení. Jób vlastně říká, že by to byla výhoda narodit se jako mrtvý plod.

4. Je smrt skutečným řešením problémů tohoto života? Jaké řešení nabízí Bůh? 1 Kor 15,51 – 57

Proč utrpení stále pokračuje? (Jób 3,20 – 26)

1. Proč stále pokračuje utrpení těch, kdo si přejí zemřít? Jób 3,20 – 22

Když život ztrácí kvalitu (jako tomu bylo v případě Jóba), trpící člověk si někdy přeje, aby mohl usnout a probudit se až při vzkříšení. Jób chtěl vědět, proč Bůh udržuje život těch, kteří trpí a přitom touží po smrti. Jsou však některé důvody, které jako lidé nemůžeme pochopit. Bůh možná udržuje život trpícího, protože ví, že onen člověk bude mít nakonec hlubší vztah k Bohu. Možná Bůh vidí, že se v životě dotyčného vyskytují zvyky a postoje, které je třeba změnit. Trpělivost a víra trpícího mohou zanechat hluboký dojem v jeho příbuzných nebo přátelích, a ti se později mohou stát věřícími. Musíme však přiznat, že je těžké snášet nemoc a ji doprovázející slabost a pocit marnosti. Bůh nás ale ujišťuje, „že utrpení nynějšího času se nedají srovnat s budoucí slávou, která má být na nás zjevena“ (Řím 8,18).

Jób neviděl žádné východisko. Neustálé utrpení, aniž člověk ví jeho příčinu, skutečně vede k takovým pocitům malomyslnosti. „Satan prohlásoval, že Bůh obklopil Jóba svojí ochranou (Jób 1,10). Nyní Jób prohlašuje, že Bůh jej obklopil utrpením (Jób 3,23).“ (3 BC 508)

2. Jakými slovy popíše Jób svoji reakci na utrpení, jež na něj dolehlo? Jób 3,24 – 26

Jak lidsky nám zní Jóbův hlas! Před tím, než zasáhlo jeho život neštěstí a nemoc, Jób se obával, že by jeho úspěšný život mohl náhle skončit. A nyní hledí to tváře utrpení. Někdy se může stát, že se celý náš svět zhroutl v jediném okamžiku, ale Pán stojí vždy po boku svých věrných, aby odrazil satanovy útoky.

3. Jak bys odpověděl na Jóbovu otázku v kap. 3,23? Proč Bůh dopouští, aby někteří lidé procházeli utrpením, přestože si přejí zemřít? V jakém smyslu nám může text Řím 8,28 pomoci pochopit utrpení, které právě prožíváme?

Tradiční učení o odplatě (Jób 4,1 – 11)

Občas máme sklon posuzovat druhé tak, jak to činili i Jóbovi přátelé. Už jste někdy člověku, který prožíval nějakou životní zkoušku, řekli „Možná, že tě Bůh chce něčemu naučit..." nebo „Kdybys žil jinak..."? Bible podporuje názor, že Bůh často v tomto životě odměňuje dobro a trestá zlo. To však neznamená, že máme právo nebo dostatek moudrosti posuzovat povahu druhých podle toho, zdali se jim daří dobře nebo zle.

1. Povšimni si, jak citlivě a opatrně začíná hovořit Elífaz. Kvůli čemu pochválil Jóba? Jób 4,3 – 5

Elífaz naznačuje, že Jób už nemůže posuzovat situaci nestranně, protože je postižen osobním neštěstím (viz verš 5). Být „naplněn hrůzou" (ekum.) nebo „předěšen" (kral.) tím, čemu nerozumíme, je běžná lidská reakce. Avšak následující verš „Nedůvěřuješ už ve svou bohabojnost? Nedává ti naději tvůj bezúhonný život?" (verš 6) je spíše opírání se od sebe sama než důvěra v Boha.

2. Co je v Elífazově promluvě pravdivé a co ne? Jób 4,7 – 11

„Pro člověka je přirozené, že považuje velké tragedie za jistou známku toho, že dotyčný spáchal velké zločiny nebo hříchy; lidé však často chybují, když takto posuzují povahu. Nežijeme v období spravedlivé odplaty. Dobro a zlo je pomícháno a tragedie zasahují každého člověka. Lidé někdy překračují hranice Boží ochrany; satan se jich pak může zmocnit a Bůh se jich nezastane. Jób byl postižen tělesným utrpením a jeho přátelé se snažili, aby uznal, že jeho utrpení je důsledkem jeho hříchu; usilovali o to, aby se cítil zavržený. Jóba považovali za velkého hříšníka; Hospodin je však napomenul, protože posuzovali jeho věrného služebníka." (3 BC 1140, komentář Ellen Whiteové)

3. Můžeš uvést několik biblických příkladů, kdy došlo k zneužití učení o odplatě? Jak je toto učení vykládáno křesťany v dnešní době?

Elífaz a jeho sen (Jób 4,12 – 21)

1. Odpověz na následující otázky, jež se týkají Elífazova snu. Jób 4,12 – 16

Kdo nebo co hovořilo s Elífazem? (verše 12 – 16)

O jakou otázku se jednalo? (verš 17)

Jaká byla odpověď? (verše 18.19)

Jaký důkaz byl předložen? (verše 20.21)

Elífaz měl za to, že dostal božské zjevení. Všechny sny však nepocházejí od Boha. Původní text verše 17 používá sloveso „ospravedlnit“, verš lze tedy přeložit: „Může být člověk ospravedlněn před Bohem, muž očištěn před jeho Tvůrcem?“ V tomto měl Elífaz pravdu: ospravedlněný člověk je před Bohem čistý. (Srovnej s knihou Kristova podobenství, str. 93.) V Božích očích však není žádný smrtelník čistý. (Srovnej s Řím 3,9 – 18.) Jediným východiskem je být ospravedlněn (očištěn) Bohem, když vírou přijímáme Ježíše Krista jako svého Spasitele a Pána. (Viz Řím 3,21 – 31; 6,18.)

Jób prohlašoval svoji nevinu. Zdálo se, jakoby Bůh postihnul nevinného člověka. Elífaz trval na tom, že smrtelníci jsou svojí podstatou nespravedliví nebo nečistí v Božích očích. Nikdo by si tedy neměl dovolit naznačovat, že Bůh je nespravedlivý, když postihuje taková nedokonalá stvoření. Bůh zcela nedůvěřuje ani svým andělům (Jób 4,18). Tím méně tedy bude důvěřovat těm, „kteří přebývají v hliněných domech“ (verš 19).

Omyl Elífazovy argumentace nespočíná ve tvrzení, že všichni smrtelníci jsou svojí podstatou nečistí v Božích očích, ale v závěru, který naznačuje: Jóbovo utrpení vyplývá z jeho hříchu. Ve skutečnosti to však byl satan, kdo způsobil Jóbovo utrpení, a nebylo žádného podkladu se domnívat, že Bůh dopustil na Jóba neštěstí kvůli jeho hříšné přirozenosti.

2. Byl Jób spravedlivým člověkem dříve, než mu satan způsobil utrpení? Čím může dokázat, že spravedliví křesťané jsou vystaveni utrpení a smrti?

Elífazovo omezené poznání Boha (Jób 5. kapitola)

Je pravda, že „všechny naše radosti nebo utrpení jsou závislé na poslušnosti nebo přestoupení zákona přírody“ (3 T 161). Jóbovo utrpení však bylo důsledkem satanova přestoupení a ne Jóbova hříchu. Elífaz naznačuje, že Jób patří mezi hříšníky a pošetilce (Jób 5,1 – 7). „Elífaz nepochopil, že označení příčiny utrpení, nedodá trpícímu útěchu. Lidské srdce není uzdraveno poznáním nevyhnutelnosti neštěstí, stejně jako hřích nelze omlouvat tím, že je jím zasažen každý.“ (3 BC 512)

1. Jakou radu dal Elífaz Jóbovi? Měl Elífaz pravdu v tom, že Jób nemá žádný oprávněný důvod si stěžovat? Jób 5,8 – 26

Elífazova argumentace (viz 5. kapitola) se dotýká třech oblastí: (1) Pošetilí, hříšní smrtelníci trpí za své hříchy (verše 1 – 7); (2) Jób by se měl obrátit k Bohu, který je schopen obnovit Jóbovo zdraví a bohatství v jeho plnosti (verše 8 – 16); (3) Jób by měl být šťastný, že jej Bůh trestá — Bůh totiž zamýšlí vysvobodit Jóba z jeho neštěstí a chce jej obdařit dlouhým a spojeným životem (verše 17 – 26).

Omyly, který se Elífaz dopouští, jsou zřejmé: (1) Jób neměl žádný důkaz, že by byl trestán pro svoji pošetilost nebo hříšnost; (2) Jób se nikdy neodvrátil od Boha; nemohl sice vysvětlit, proč Bůh dopustil, aby jej postihlo takové neštěstí, nikdy však Boha neodmítal; (3) Jób neměl žádný důkaz, že by Bůh zamýšlel obnovu jeho zdraví a bohatství.

Apoštol Pavel cituje Elífazův výrok (Jób 5,13) a předesílá jej následujícími slovy: „Moudrost tohoto věku je bláznovstvím před Bohem“ (1 Kor 3,19). Nemůžeme tedy pochopit nevysvětlitelné. Zákon příčiny a následku je Božím zřízením. První dvě kapitoly knihy Jóbovy nám umožňují spatřit to, co nemohl vidět ani Jób, ani Elífaz — příčinou Jóbova utrpení a neštěstí byl satan.

2. Co prohlašuje sám Elífaz o svých názorech? Jób 5,27 Jaké poučení můžeme získat, jestliže pochopíme nesprávnost jeho výroků?

Doporučené studium

Prostuduj si Jób 3. – 5. kapitolu v moderním překladu. Jak charakterizují satana následující texty: Zach 3,1.2; 2 Kor 4,4; Zj 12,10 – 12?

Diskusní otázky

1. Jestliže je Elífazova argumentace nesprávná a Bůh vždy obnoví zdraví a bohatství svých věrných (Jób 5,17 – 26), jak bys nevěřícímu člověku vysvětlil svoji víru v Boží prozřetelnost?
2. Ateisté někdy žijí déle a mají se lépe. Jaký vztah má tato skutečnost k Elífazovu předpokladu, že pošetilci vždy trpí?
3. Někdo z tvých přátel vyhraje milión korun v loterii. Věří, že tyto peníze obdržel od Boha. Souhlasíš s ním? Jak bys mu odpověděl?

Shrnutí

Elífaz vyjadřuje postoj tehdejší doby k problematice utrpení; jeho chápání Boha a Boží vůle je směsicí pravdy a omylu. Nechápe-li správně Boha a jeho vůli, naše schopnost projevit soucit s trpícími je omezena.

Začátek soboty: 19.54

ZMATEN TRADICÍ

Jób 6. – 8. kapitola

Základní text

„Co je člověk, že na něho pamatuješ, syn člověka, že se ho ujímáš? Jen maličko jsi ho omezil, že není roven Bohu, korunuješ ho slávou a důstojností.“ (Žalm 8,6.7)

Základní myšlenka

Když dojde k neočekávané, nevysvětlitelné události, lidé často hledají viníka nebo se snaží celé události porozumět. Záleží však, ke kterému zdroji informací se obrátí. Informace, které pak obdrží mohou někdy více uškodit než pomoci, protože mohou být jen zčásti pravdivé. V době, kdy prožíváme úzkost a napětí, se potřebujeme ujistit, že jsme ve spojení s naším Bohem prostřednictvím jeho zjeveného slova.

V prvním kole rozhovorů mezi Jóbem a jeho přáteli to byl Elífaz, kdo první odpovídal Jóbovi. Hned potom následovala druhá Jóbova promluva a po ní se do rozhovoru zapojil Bildad. Kdo byl Bildad? „Abraham si vzal opět ženu; jmenovala se Ketúra“ (1 Moj 25,1). Porodila mu šest dětí, včetně Šúacha, z něhož pocházeli Šúchité. Bildad patřil mezi Šúchity, kteří bydleli na východě (srovnej s 1 Moj 25,6), směrem k řece Eufrat. Protože Bildad Šúchský sdílel stejné mylné názory jako jeho společníci, bylo pro něj obtížné mít s Jóbem soucit.

Nářky a napomínání (Jób 6,1 – 20)

Šestá a sedmá kapitola popisují, že Jób nejen naříkal nad svým neštěstím, ale také představil pravdu tak, jak ji sám viděl. Bůh je ochoten naslouchat našim nářkům i našemu omezenému pochopení pravdy. Činí tak proto, abychom jej mohli lépe poznat.

Jób připouštěl (Jób 6,1 – 7), že se mu zpočátku „nedostávalo“ slov (kral.), slova se mu „pletla“ (ekum.). Stále ještě nenalezl vysvětlení svého neštěstí. Měl za to, že byl nějakým způsobem odloučen od Boží zaslíbené dobroty. Protože však z prvních dvou kapitol známe pozadí sporu, víme, proč byl Jób zkoušen.

1. Jakými slovy popisuje Jób potravu, kterou se měl — básnicky řečeno — živit? Jób 6,6.7 Co si přál a proč? Jób 6,8 – 13

Jeho zkoušky postrádaly chuť, neboť nevěděl, proč je Bůh dopustil a co jimi sledoval. Jóbovo nejhlubší utrpení bylo způsobeno bojem, jež se odehrával v jeho mysli.

2. Jak se vyjádřil o přátelství a k čemu přirovnává své přátele, kteří mu přinesli jen zklamání? Jób 6,14 – 20

Jeho přátelé byli „věrolomní“ a „nestálí“ (Jób 6,15). Právě když je potřebuje, „mizejí ze svého místa“ (verš 17). Všechny jejich činy můžeme považovat za formu lsti, zákeřnosti. Ježíš Kristus připomíná svým učedníkům: „Cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“ (Mat 25,40) Jednáme-li někdy jako přátelé a jindy zase opačně, způsobujeme tím jen bolest a zmatek. Ježíšovo přátelství je však stálé (srovnej s Přísl 18,24).

3. Jakým druhem přítele jsi těm, kdo se nacházejí v těžkostech? Odvracíš se od nich, protože nechceš být spojován s těmi, kdo právě prohrávají? Dejme tomu, že — na rozdíl od Jóba — jsou odpovědní za své těžkosti, jak se k nim budeš za těchto podmínek chovat?

Duchovní bezmocnost (Jób 6,21 – 30)

Jób přirovnal své přátele k vyschlé řece. Když potřeboval jejich pomoc, nenabídli mu nic, jen samospravedlivou kritiku. Obraz vyschlé řeky lze použít i na naši dobu. Jen si vzpomeňme na některé nadané lidi, kteří ztratili svoji víru nebo zbloudili. Naneštěstí se dobří lidé rychleji unaví konáním dobra, než zlí lidé konáním zla. Sami od sebe slábneme, vysycháme a bloudíme. Jedinou pomocí je v tomto případě obnovující moc Boží.

„Vyschlá řeka“ přináší rozčarování tomu, kdo ji nejvíce potřebuje. V tomto světě plném zklamání hledají mnozí lidé pramen uprostřed pouště. Pozorují ty, kteří se vydávají za křesťany, a doufají, že spatří opravdovou upřímnost, čistotu, nesobeckou laskavost, příkladné chování a ryzí víru. Příliš často jsou však křesťané jen „vyschlou řekou“. Žízniví lidé pak prožívají velké zklamání.

Jóbovi přátelé byli jako „vyschlá řeka“, protože nenechali proudit pravdu. Nesprávným způsobem vykládali dílo Boží prozřetelnosti a byli zmateni tradicí. Soucit, který toužili projevit, byl vysušen horkým větrem jejich tradice.

1. Co bylo příčinou nesprávného chování Jóbových přátel? Jób 6,21

Jób stál před svými přáteli jako žíznivý poutník před vyschlým potokem. Ukázalo se, že jeho přátelé nejsou ničím. Neměli nic, co by mu mohli nabídnout. S hrůzou se dívali na Jóba a jejich přátelství bylo poznamenáno strachem; byli prázdní a neměli nic, čím by Jóba utěšili.

2. Jób své přátele nežádal o pomoc. Co od nich očekával? Jób 6,22 – 24 Jaké otázky jim pak kladl? Jób 6,25 – 30

3. Co by přispělo k oživení duchovního života Jóbových přátel?

Touha po smrti (Jób 7,1 – 11)

1. Jak dlouho Jób trpěl až do této chvíle? Jób 7,1 – 3

Když se Jóbovi přátelé dozvěděli o jeho nemoci, rozhodli se jej navštívit a povzbudit. „Viděli, že jeho bolest je nesmírná“ (Jób 2,13). Možná se v té chvíli zdálo, že Jób má to nejhorší už za sebou. Jóbova nemoc však pokračovala dále, stejně tak i jejich rozhovor o utrpení. Nemoc se stala chronickou s opakovaně se vracejícími příznaky. Jób zcela jistě prožíval „nelítostnou bolest“ (ekum.), „hořel bolestí“ (kral.). Do této chvíle byly jeho údělem „daremné měsíce“ (kap. 7,3).

2. Jaké příznaky měla Jóbova nemoc a jaký vliv měla na jeho tělesný vzhled? Jób 7,5 Jaký byl jeho výhled do budoucnosti? Jób 7,6 – 10

3. K jakému rozhodnutí vedlo Jóba jeho velké utrpení? Jób 7,11

Jób měl právo hovořit se svým nebeským Otcem o strastiplné zkušenosti. Byl však zdrcen a netrpělivý. Zdá se, že Jób omlouval svoje nářky a vyčítání Bohu svým nezaslouženým utrpením.

Kniha Jób zcela přesně popisuje, kdo ke komu mluví v právě probíhajícím rozhovoru. Autor knihy se však málokdy pozastavuje, když se mluvčí obrací se stížností k Bohu. Od kap. 7,11 je podle souvislosti zřejmé, že Jób své výčitky směřuje k Bohu, „hlídači lidí“ (verš 20). Slovo, jež se překládá jako „hlídač“ (ekum.), „strážce“ (kral.), znamená střežit v kladném slova smyslu (ochraňovat) i v záporném smyslu (uvěznit). Jób si stěžoval, že jej Bůh uvěznil nemocí. „Proč sis mě vzal za terč, až jsem se stal břemenem sám sobě?“ (Jób 7,20)

4. Jestliže znáš satanovo dílo (trápení Jóba) a Boží záměr (vyzkoušet Jóba), jsi schopen lépe vysvětlit některé zkoušky, kterými jsi prošel?

Jób si stěžuje přímo Bohu (Jób 7,12 – 21)

1. Do následující tabulky doplň Jóbovy pocity:

Verš	Jóbovy pocity	Verš	Jóbovy touhy
12		13	najít útočiště ve spánku
14		15	raději zemřít než trpět bolestí
16		17 – 19	být sám
20		21	prožít odpuštění

Jóbovým pocitům můžeme porozumět ve světle toho, co si myslel, že bude pro něj to nejlepší. Jsou-li však naše touhy plně podřízeny Boží vůli, jsme ve svém srdci smíření se vším, co Bůh v našem životě dopustí.

2. Srovnej Jób 7,17 s Žalm 8,4 – 8. Jaký je rozdíl mezi postojem Jóba a postojem žalmisty, přestože oba vyjadřují podobnou myšlenku?

3. Bůh nám zaslíbujе požehnání, po kterých toužil Jób: Přísl 3,24

Zj 2,10

Jak 1,13

Mich 7,18

Kdyby Jób čelil zkouškám s dokonalým klidem, bez jediného netrpělivého slova, těžko bychom se s ním mohli ztotožnit v okamžiku, kdy do našeho života vstoupí těžkosti. Velmi dobře rozumíme jeho pocitům, když volal: „Vzdávám to, jsem unaven životem. Nechte mě být. Můj život nemá smysl.“ Naši útěchou může být vědomí, že Bůh byl přítomen, i když jej Jób neviděl. Bůh neopustil Jóba a neopustí ani nás.

4. Jaké duchovní nebezpečí vidíš ve způsobu, jakým Jób reagoval?

Bildad začíná hovořit (Jób 8,1 – 22)

Bildad, stejně jako Elífaz, míchá dohromady pravdu s omylem. Tato kapitola obsahuje Bildadovu reakci na Jóbovy nářky a výčitky.

1. Jak bys odpověděl na Bildadovu otázku po Božím způsobu jednání s člověkem? Jób 8,1 – 3

„Bildad se snaží bránit Boží spravedlnost. Jedná správně, pokud jde o úctu k Boží spravedlnosti, avšak Boží spravedlnost chápe nesprávným způsobem. Věří, že spravedlnost požaduje určitý trest za hříchy již v tomto životě. Předpokládá, že se tato spravedlnost projevila v Jóbově životě.“ (3 BC 520)

2. Jakou příčinu smrti Jóbových dětí uvádí Bildad? V čem je jeho názor falešný? Jób 8,4 – 7

Bildad nesouhlasí s názorem, že Bůh jedná s Jóbem nespravedlivě. Poučuje Jóba o jistotě dvojí odplaty, která platí bez výjimky pro každého. Bůh vždy žehná bezúhonným a trestá bezbožné. Jakékoliv okolnosti nebo události, jež tomuto pojetí odporují, jsou buď zdánlivé nebo dočasné. Jako důkaz uvádí Bildad učení otců (kap. 8,8 – 10) a zákony přírody (kap. 8,11 – 12). Bildad věří, že Bůh nepřekrucuje spravedlnost, a to jej vede k tomu, aby ztotožnil Boží spravedlnost s učením o dvojí odplatě.

3. Bez ohledu na Bildadovy názory (viz Jób 8,8 – 22), jak bys odpověděl na tradiční názor, že v tomto životě budou bezbožní vždy trpět a spravedlivým se povede dobře?

Tradici lze nazvat i jiným slovem: zkušenost. Avšak zkušenost nemusí být vždy spolehlivá. Má-li mít váhu a platnost, musí být pečlivě prozkoumána „myslí, jež je zbavena předsudků a dopředu vytvořených názorů a zvyků“ (3 T 69). Ti, kdo „nic nepoznali“ (Jób 8,9), nemohou posuzovat tradici, ani porozumět pravé zkušenosti.

4. Lze dokázat, že bezbožní budou trpět a spravedliví obdrží odměnu? Jaká hlediska musíme vzít v úvahu?

Doporučené studium

Prostuduj si Jób 6. – 8. kapitolu v různých překladech. Při studiu uvažuj nad pojetím ospravedlnění ze skutků v protikladu k ospravedlnění z víry (viz Vítězství lásky Boží, str. 184 – 186).

Čtenář knihy Jób je někdy přímo šokován postojem Jóbových přátel. Přestože je zbožný a Bůh jej za zbožného považuje, je Jób stále odsuzován třemi přáteli. Jejich postoj může vzbudit čtenářův hněv. Tato reakce je však stejně špatná a nespravedlivá, jako byli oni nespravedliví vůči Jóbovi.

Bůh v tomto životě odměňuje dobro a trestá zlo. Takto vidí svět křesťané a v tomto pojetí jsme vyrůstali. Písmo svaté obsahuje mnoho příkladů, jež tento názor podporují. To však neznamená, že můžeme posuzovat povahu našeho bližního podle toho, zdali se mu daří dobře nebo jej postihlo něco zlého. Tuto základní chybu udělali tři Jóbovi přátelé.

„Moudrost otců“ učila, že Bůh odměňuje dobro a trestá zlo. Co však „moudrost“ nevěděla, bylo to, že lidský pohled na svět je příliš omezen, než aby byl schopen rozeznat dobro od zla. To, co je pro omezenou mysl neštěstím, může být ve skutečnosti požehnáním. To, co „moudrost“ považuje za znamení božského nesouhlasu, může být naopak projevem božské důvěry.

Diskusní otázky

1. Jakým způsobem zjistíš, jsou-li těžkosti, kterými procházíš, trestem za tvůj hřích nebo zkouškou tvé věrnosti?
2. Co pro tebe osobně znamená verš: „Víme, že všechno napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha“ (Řím 8,28)?

3. Bildad předkládá Jóbovi neúplnou teologii, jež se opírá o tradici. Jak se mohou adventisté sedmého dne vyvarovat tohoto nebezpečí? Kdy tradice sehrává kladnou úlohu?

Shrnutí

Jób i jeho přátelé byli zmateni způsobem Božího jednání s lidmi. Tato zmatenost nám však nepomůže vyrovnat se s otázkou utrpení a vlivu hříchu na svět. Odpovědi na naše otázky, týkající se utrpení, můžeme nalézt v hlubokém přátelství s Bohem, jež je založeno na pečlivém studiu jeho Slova.

Začátek soboty: 20.05

JÓB ŽÁDÁ O PROSTŘEDNÍKA

Jób 9. – 11. kapitola

Základní text

**„Dokážeš vystihnout Boha či obsáhnout dokonalost Všemocného?“
(Jób 11,7)**

Základní myšlenka

Pod tlakem velkého utrpení Jób prohlašuje, že Bůh trestá nevinné i vlníky. Domnívá se, že se mu nedostalo spravedlivého slyšení při božském soudu. Sófar odpověděl podobně jako jeho druhové: Jób je trestán pro svoji vlnu. Kdyby Jób vyznal svůj hřích, Bůh by jeho úděl změnil. Oba dva, Jób i Sófar, se však mýlí. Jak bys jim odpověděl?

Jób 9. – 11. kapitola představuje inspirovanou zprávu o tom, jak se mysl bohabojných lidí někdy snaží proniknout do věcí, jež jsou za hranicemi jejich zkušenosti nebo poznání. Kniha Jóbova neobsahuje prorocké symboly, ani není jednoduchým příběhem či vyprávěním o jasných pravdách. Obsahuje lidské a božské myšlenky. Lidské názory na život a Boha však často vykazují nepochopení Božího jednání. Při studiu této knihy musíme oddělovat pravdivé myšlenky od falešných; každý výrok Jóba nebo jeho přátel musí být zkoumán z hlediska učení celého Božího slova. Ne vše, co říkají o Bohu, je pravda. (Srovnej s Jób 40,8.9 [40,3.4 kral.]; 42,7.) Jób byl pravdě o Bohu blíže než jeho přátelé, ale ve své malomyslnosti učinil prohlášení, která představila Boha v nesprávném světle.

Jób chce spravedlivý soud (Jób 9,1 – 24)

Jóbova otázka: „Což může člověk být před Bohem spravedlivý?“ (verš 2) vlastně znamená: „Což může být člověk tak spravedlivý, aby byl při Božím soudu osvobozen?“

1. Proč se Jób domníval, že neobstojí na Božím soudu? Jób 9,1 – 16

Jób měl za to, že je trestán nevinně, a proto si myslel, že se nikdy nebude moci obhájit na Božím soudu. „Kdo by s ním chtěl vésti spor, z tisíce otázek jedinou nezodpoví“ (Jób 9,3). Jób znal pravdu, že Bůh je tak mocný a moudrý, že s ním nikdo nemůže vést spor. Uznával, že Bůh vládne ve-smíru, jehož jsme jen nepatrnou částí. Proto se Jób ptal sám sebe: „Proč by se měl Bůh zabývat obhajobou mé nevinny?“

V čem se Jób mýlil? Neuvědomoval si, že skutečným účelem nebeského soudu je obhájit a osvobodit ty, kdo svou nadějí opírají o Boha. V pozdější době prorok Daniel více objasnil tuto otázku. V prorockém vidění spatřil, jak „přišel Věkovitý a soud byl předán svatým Nejvyššího“ (Dan 7,22). Jiné překlady hovoří o soudu ve prospěch svatých, Bůh se „zastal svatých“ (Hejčlův překlad). (Srovnej s Mat 10,32; Zj 3,5.) Hříšníci, kteří věří a vyznali své hříchy, mají na nebeském soudu svého Obhájce, „podobného Synu člověka“ (Dan 7,13 kral.) — je jím Ježíš Kristus, náš nebeský Prostředník a Přítel. (Srovnej s 1 Jan 2,1; 1 Tim 2,5.)

2. V čem bylo Jóbovo pojetí Boha mylné? Jób 9,17 – 24

Nebyl to Bůh, kdo zasáhl Jóba (verš 17); byl to satan. Bůh dopustil, aby Jób trpěl, a tak dokázal, že satan neměl pravdu. Bůh neničí bezúhonné (viz verš 22). Bůh také nikoho nenaplnuje hořkostí (verš 18), naopak stará se o své věrné (Žalm 55,23). Bůh netouží prokázat vinu u nevinného (verš 20; srovnej s 2 Moj 20,6).

3. Představ si sebe na Jóbově místě. Jak bys sám sobě odpověděl na své pochybnosti?

Sami se nemůžeme očistit (Jób 9,25 – 35)

1. Co se Jób rozhodl učinit ve svém životě? Jób 9,25 – 28

Povšimněme si třech obrazů, jež popisují rychlost, s jakou se přiblížil Jóbův úděl (verše 25.26). Během této krátké doby Jób nemůže zapomenout na své trápení.

2. K čemu se Jób rozhodl, když uvažoval o své možnosti porozumět si s Bohem? Jób 9,28 – 31 Co si Jób myslel, že potřebuje? Jób 9,32 – 35

Jób se hluboce mýlil. Kdyby měl stát před svým Stvořitelem, zajisté byl by shledán vinným. Jako padlý člověk potřeboval zaslíbeného Spasitele a Prostředníka (1 Moj 3,15). Malomyslný Jób však na toto zaslíbení zapomněl. Tvrdil, že nemá „rozhodčího“ (Jób 9,33). Bůh však takového rozhodčího obstaral. „JSEM je prostředníkem (rozhodčím) mezi Bohem a lidmi, které navzájem spojuje“ (Touha věků, str. 14). „Ježíš nás všechny objímá svojí lidskou paží, zatímco jeho božská paže se drží věčnosti“ (Ellen Whiteová: ST z 24.8.1891, str. 5).

3. Cítil ses někdy, jako bys byl v pasti? Jakým způsobem bys hledal cestu z následujících životních situací?

Představme si muže, který je nešťastný ve svém zaměstnání. Nemůže však podat výpověď, protože musí živit rodinu. Každý den se pro něj stává dřinou. Co by měl dělat?

Jiný člověk hluboce touží vyznat Krista a žít podle svého náboženského přesvědčení. Má však obavy, že jej tato změna života bude stát domov, přátele, zaměstnání... Takový člověk se cítí chycen do pasti. Co by měl dělat.

Mladý hoch je závislý na drogách. Ví, že tato závislost ničí jeho život. Co by měl dělat?

Jób se také cítil jakoby v pasti. Uznal, že nemůže ve svém sporu s Bohem zvítězit. Jeho těžkosti zůstaly nevyřešeny a on nevěděl, jak jimi projít, dostat se k Bohu a povědět mu o všem, co cítí a prožívá.

Jób lká nad svým údělem (Jób 10,1 – 22)

Desátá kapitola popisuje Jóba v situaci, kdy není schopen sloučit své poznání Boha s tím, co právě prožívá. Sám sebe považuje za nevinného a nechápe Boží jednání.

1. Vlastními slovy vyjádřil Jóbovy otázky. Jób 10,2 – 6

Jób se snažil nalézt důvody pro to, co jej postihlo. Při tomto hledání obviňoval Boha, že ničí dílo svých rukou, zatímco „dává zářit záměrům svévolníků“ (Jób 10,3). Jób totiž zapomněl, že je nám zdarma nabídnuta božská pomoc při našem úsilí porozumět Bohu a smířit se s tím, co jeho prozřetelnost dopustila.

Jak hledat a nalézt odpovědi na naše otázky? Pros Boha o moudrost a přijmi ji jako jeho dar. Přijmi Boží pomoc, abys rostl „v milosti a poznání našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista“ (2 Petr 3,18). Nezapomeň, že bible byla napsána pro praktické účely (srovnej s Řím 15,4). Děkuj nebeskému Otci za nové poznání a to, co ses naučil, uveď do svého života.

2. O čem byl Jób přesvědčen? Jób 10,8 – 13

Jaké jsou odpovědi na Jóbovy otázky, díváme-li se na ně z Boží perspektivy? Stvořil Bůh své dílo s úmyslem, že je později zničí? Kdo uvedl do našeho světa hřích a smrt? Vzkřísí Bůh opět ty, kdo ve víře zemřeli? Dá jim nesmrtelnost a tělesnou, duševní a duchovní dokonalost? (Viz 1 Kor 15, 51 – 58; Filip 3,20.21.)

Jóbovy nářky a výčitky (Jób 10,14 – 22) vyjadřují jeho přesvědčení o vlastní nevině. Jeho myšlenky a pocity odhalují jeho pojetí Božího jednání s ním samotným. Opět prohlašuje, že by se nejraději nebyl vůbec narodil, a prosí o smrt. Zdá se, že v závěrečných verších 10. kapitoly (verše 20. 21) žádá Jób o malé povzbuzení před svou smrtí.

3. Zeptej se sám sebe: Rozumím Božímu vedení v mém životě? Sestav si seznam oblastí, v nichž budeš usilovat a hledat Boží odpovědi na své otázky.

Sófar zdůrazňuje Jóbovu vinu (Jób 11,1 – 12)

Sófar dělí lidi na kající věřící a na domýšlivé hříšníky; je tedy nemožné, aby tak mnohmluvný člověk, jakým Jób je, byl spravedlivý a nečinil zlo. Bezcitný k Jóbovým nářkům, Sófar chladně vysvětluje, že Jóbův nynější trest je pouze částečný, protože je mírněn Boží milostí. Představuje Jóbovi možnost získat opět radost, bezpečí a plný život, ovšem za předpokladu pokání a návratu k Bohu.

1. Co si o Jóbových slovech myslel Sófar a co chtěl, aby Bůh učinil? Jób 11,1 – 6

Sófar měl pravdu v tom, že skutečná moudrost je „tajemná“ (viz verš 6). Jednostranné myšlení je často příčinou našich obtíží. Opakem omezeného, jednostranného chápání pravdy je zase příliš široká mysl. Je nutné si uvědomit, že neexistují žádné absolutní pravdy, že naše chápání pravdy není nikdy konečné. Vždy budou existovat perspektivy, jež jsou za hranicemi našeho omezeného poznání.

2. Proč nemůžeme plnět pochopit Boha? Jób 11,7 – 9

Sófar vyjádřil dávnou pravdu. „Můžeme stále hledat, zkoumat, a učit se, a přesto za naším obzorem leží nekonečno.“ (MH 431)

3. Jak bys odpověděl na Sófarovy otázky v Jób 11,10 – 12?

Sófar míchá pravdu s omylem. Nikdo sice nemůže odvrátit Boha od jeho konání (verš 10), přesto však Bůh na Mojžíšovu prosbu pozdržel soud (2 Moj 32,30 – 35) a prodloužil den na žádost Jozua (Joz 10,12 – 14). Hřích také určitým způsobem poškodil i Boží velkolepý plán výchovy člověka k Božímu obrazu. Na Sófarovy otázky je třeba odpovídat z hlediska celého učení bible a ne jen některých jejích částí.

Sófar doporučuje pokání (Jób 11,13 – 20)

1. Co Sófar předkládá jako řešení? Proč se jeho řešení nehodí na Jóbův případ? Jób 11,13 – 20

Sófarova výzva k pokání je podobná slovům Elífaze v Jób 5,17 – 27. I on předpokládal, že je Jób vinen. Povšimni si protikladu mezi Jób 11,17 a předcházejícím popisem Jóbova konce v temnotě (Jób 10,21.22). „Promluvy Jóbových přátel lze přirovnat ke kolům, jež se otáčejí kolem stejné osy. Liší se v podrobnostech, ale jejich podstata je stejná.“ (3 BC 530)

2. Uvažuj nad chybnou argumentací Sófara v Jób 11,13 – 20:

Verš 13. Sófar zřejmě naznačuje, že Jób opomíjí Boha. Jób však neustále a vytrvale hledá Hospodina.

Verš 14. Náзор, že Jóbovo utrpení je následek jeho hříchu, je mylný. Bůh nazval Jóba spravedlivým mužem.

Verše 15.16. Víra nezabaví člověka těžkostí. Víra však pomáhá přenést se přes strach z těžkostí, utrpení a přes tragické události života.

Verše 17 – 19. Obraz stálého bezpečí a jistoty v tomto životě není pravdivý. Věrní křesťané často prožívají nejistotu a nespravedlivé útoky. Sófarova slova však můžeme pokládat za „poselství naděje“, pokud jde o předpověď budoucího života. (Viz Proroci a králové, str. 106.)

3. Byl Sófar skutečným přítelem? Jak vypadá opravdové přátelství?

Sófar použil Jóbova vlastní slova a obrátil je proti němu. Zneužít zoufalá slova toho, kdo se nachází v úzkostech, a použít je proti němu, může být velmi kruté. Sófar se snaží bránit pravdu a je ochoten použít jakékoliv prostředky. Tradiční náboženství bylo pro něj důležitější než bolest přítele.

Doporučené studium

Jób 9. – 11. kapitolu prostuduj v různých překladech. Srovnej Jóbovy výroky s voláním žalmisty (Žalm 55), který se nacházel v podobné situaci. Pročti si Žalm 71 a srovnej jej s Jóbovou zkušeností.

„Jedině láska, která plyne z Kristova srdce, může uzdravit. Jedině člověk, v němž tato láska proudí, jako míza ve stromě nebo krev v těle, může uzdravit zraněnou duši.“ (Výchova, str. 91)

Diskusní otázky

1. Jak bychom měli povzbudit člověka, který je smrtelně nemocen. Stačí říct: „Ježíš je velký Lékař, on tě jistě uzdraví“?
2. Co bys poradil člověku, který je přesvědčen, že jeho utrpení je důsledkem osobního hříchu? Jak můžeme zjistit, zdali je utrpení důsledkem našeho hříchu?
3. Jak můžeme bránit pravdu a přitom projevovat lásku?
4. Proč Bůh dopustil, aby věrní lidé, jako byl apoštol Pavel, museli trpět a nakonec skončit jako mučedníci?

Shrnutí

Prvním krokem, jak vyřešit zmatek a nedorozumění, je nazvat věci pravými jmény. To začal činit také Jób (viz Jób 9. – 10. kapitola). Skutečné přátelství je vnímavé a bere ohled na pocity a potřeby bližních. Má starost o druhého, ale neodsuzuje jej. Je odrazem lásky a soucitu Přítele hříšníků.

Začátek soboty: 20.16

DŮVĚRA A ZKOUŠKY

Základní text

„Moudrost, ta je u Boha, i bohatýrská síla, u něho je rozvaha i rozum.“
(Jób 12,13)

Základní myšlenka

I když plně nerozumíme, proč Bůh dopouští zkoušky, měli bychom se zachovat jako Jób a doufat, že Hospodin má všechno ve svých rukou.

Jób toužil po přátelské pomoci; jeho postoj k přátelům a důvěra k Bohu jsou shrnuty ve 12. – 14. kapitole knihy Jób. Přátelé bezcitně posuzovali jeho problém, a tím jej zranili. Tyto kapitoly popisují Jóbovy pocity a reakci na jejich obvinění. Vyjadřují Jóbovu touhu po přátelství a pomoci.

„Každý bude prožívat těžkosti; smutek a malomyslnost tíží každého člověka. Tehdy osobní přítomnost přítele, který povzbudí a posílí, odvrátí ničivé útoky nepřitele. Kéž by bylo více křesťanských přátel! V krizi, ve chvíli pokušení má pravý přítel obrovskou hodnotu. V takových okamžicích posílá satan své spojence, aby způsobili pád člověka, ale skuteční přátelé, kteří poradí, dodají naději, pokojnou víru, která pozvedne duši, jsou pomoci, jež je vzácnější než drahé perly!“ (3 BC 1163, komentář Ellen Whiteové)

Trpkost a napomenutí (Jób 12,1 – 25)

„Jób se poprvé skutečně vysmívá svým přátelům. Urážky však nejsou jeho prvotním cílem. Hlavním cílem je obhájit své předchozí výroky: (1) že pozemské události, dobré i zlé, musí být připsány Bohu a (2) že jeho utrpení jej opravňuje k tomu, aby vedl při s Bohem a požadoval na něm vysvětlení, proč je takto trestán.“ (3 BC 530.531)

1. Co si myslíš o Jóbově odpovědi Sófarovi a jeho přátelům?

Jób 12,1 – 6

Jób zdůrazňuje protiklad vlastní situace a situace bezbožných, kterým se daří dobře. Tito lidé „smýšlí o zániku pohrdavě“ (verš 5) a „stany zhoubců zůstávají nerušené, v bezpečí jsou ti, kdo popouzejí Boha“ (verš 6). Bezúhonný Jób se však stává terčem posměchu.

2. Souhlasíš s Jóbovým hodnocením Božího díla na zemi? Jób 12,7 – 25

Jób poukazuje na přírodu jako na důkaz, že se bezbožným vede dobře, a naznačuje, že příčina jeho těžkostí není v něm, ale v Bohu. Dokonce i mezi zvířaty, nad kterými Bůh vládne, získává násilnický jedinec vedoucí postavení. Jób tvrdí, že Bůh je Vládcem nad všemi pozemskými událostmi. Bůh způsobuje, že se bezbožným vede dobře, ale když se rozhodne, může je i zničit. Způsobuje sucho i záplavy (verš 15). „Patří mu, kdo chybí, i ten, kdo svádí“ (verš 16). „Pronárodům dává vzrůst i zánik“ (verš 23).

Jób je zaujat Boží mocí a nevšímá si ničeho jiného. Místo, aby cítil obdiv a úctu, spíše hovoří o Boží moci a moudrosti a jejich projevech v životě. Zdá se, jako by zapomněl na Boží lásku.

3. Jsou Jóbovy výroky v souladu s celým Písmem? Způsobuje Bůh zlo? Způsobil Jóbovo utrpení? Jakou pravdu nám odhalují první dvě kapitoly knihy Jób?

Spor s Bohem (Jób 13,1 – 28)

1. Co pokládal Jób za nesprávné, když se jeho přátelé snažili ospravedlnit Boží jednání s lidmi? Jób 13,1 – 16

Sófar vyjádřil touhu, aby Bůh promluvil s Jóbem a usměrnil jeho myšlení. (Viz Jób 11,5.) V kap. 13,1 – 16 Jób naznačuje, že takovou příležitost rád uvítá. Jób obviňoval své přátele z toho, že obhajovali Boha a používali při tom falešné důkazy. Označil je za „lékaře k ničemu“, kteří nemohou léčit, protože „jsou šířitelé klamu“ (Jób 13,4). Jób měl na mysli lékaře duše, kteří se snaží řešit běžné problémy života. Takoví rádci však často maskují svoji nevědomost falešnými teoriemi a názory. Jób tvrdí, že Bůh jeho přátele později pokárá za jejich falešné názory o Bohu a jeho konání (verš 10); k tomu později skutečně došlo (viz Jób 42,7).

Jób 13,15 má v různých překladech různé znění. Například Hegerův překlad zní: „Jestliže mě zabije, nezachvěji se, jen když mu vyložím do očí věc svou.“ Zdá se, že Jób důvěřuje Bohu, že mu umožní spravedlivé posouzení jeho věci, i kdyby jej to mělo stát život. Jiné překlady, např. ekumenický, mají: „I kdyby mě zabil a já už neměl co očekávat, přece bych chtěl před ním obhájit své cesty.“ (Totéž i v kralickém textu.) V každém z těchto překladů se však zřetelně rýsuje Jóbova jistota. „Z hloubek malomyslnosti a sklíčenosti povznesl se Jób k výšinám naprosté víry v milost a spásnou moc Boží. Vítězoslavně pravil: By mne i zabil, což bych v něho nedoufal?“ (Proroci a králové, str. 107) Verše 17 a 18 pak dokazují, že Jób hovořil s jistotou.

2. Co chtěl Jób, aby pro něj Bůh učinil? Jób 13,17 – 28

Jób by byl spokojen, kdyby Bůh odstranil jeho strach, ukázal mu jeho hřích, jenž způsobil utrpení, a přestal s ním zacházet jako s nepřítelem (verš 24). Opět se z Jóbovy řeči zdá, jako by Bůh byl příčinou jeho obtíží.

3. Jak se vyrovnáváš s pocity, že Bůh s tebou jedná jako s nepřítelem? Co ti pomáhá obnovit tvou víru?

Krátký život a spánek smrti (Jób 14,12)

Ve 14. kapitole Jób poznamenává, že život je křehký, prchavý a naznačuje, že chce zemřít. (Srovnej s 3. kapitolou.) Někteří učenci mají za to, že 14. kapitola je psána formou inverzního (obráceného) paralelismu. V tomto typu literární struktury pisatel začíná myšlenkou A, potom uvádí myšlenku B. Dále rozvádí a doplňuje myšlenku B a nakonec se vrací zpět k myšlence A. Jestliže je kapitola psána takovou formou, může být rozdělena následujícím způsobem:

A1: Verš 1. Lidský život je plný obtíží.

B1: Verše 2 – 9. Lidé jsou jako květiny a stromy, jež brzy odumrou. Je však naděje, že vypučí znovu.

B2: Verše 10 – 11. Lidé umírají, ale je naděje, že budou opět žít.

A2: Verš 22. Lidský život je plný bolesti.

Tento paralelismus spojuje verše 1 a 22 do jedné myšlenkové souvislosti, a tak vysvětluje, že verš 22 neznamenal, že by mrtvý člověk mohl cítit nějakou bolest po smrti. Toto vysvětlení zapadá do biblického pojetí smrti jako spánku (nevědomí), který trvá až do okamžiku vzkříšení.

1. Jak kap. 14,1 – 6 dále rozvíjí myšlenku křehkosti lidského života, jež byla představena v Jób 13,28?

Člověk „prchá jako stín a neobstojí“ (Jób 14,2). „Jsou stanoveny jeho dny“ (verš 5). Jób očekává smrt ne pro konkrétní hříchy svého života (Jób 13,23), ale proto, že každý člověk v důsledku svého hříšnosti umírá.

2. Jób 14,7–12 porovnává člověka se stromem. Jaký je mezi nimi rozdíl?

Pařez může opět vyrašit (verše 7 – 9), ale „člověk ulehne a nepovstane“ (verš 12). Přesto měl Jób naději, že bude probuzen v době, kdy nebesa pominou (viz verš 12). Jeho pojetí smrti bylo v souladu s biblí: smrt je spánek, nevědomí (Jób 14,12. 21; srovnej s Kaz 9,5.6.10; Jan 11,11). Bůh jediný má nesmrtelnost (1 Tim 6,16) a uděluje ji svému lidu při vzkříšení spravedlivých (1 Kor 15,51 – 54).

Slova „zavolal bys“ (verš 15a) a „až se ti zasteskne“ (verš 15b) vyjadřují Jóbovu víru, že Bůh nezapomene na dílo svých rukou a dá svým dítkám vzkříšení a nesmrtelnost.

3. Máš strach ze smrti? Proč ano, proč ne?

Jób opět touží po smrti (Jób 14,17 – 22)

1. Proč Jób toužil po smrti? Jób 14,13 – 17

Jóbova naděje na nový život byla zajištěna Ježíšovým vzkříšením. (Viz 1 Kor 15,20 – 23; Zj 1,18.) Všichni ti, kdo patří Pánu Ježíši, všichni ti, kdo zvítězili, protože přijali jeho spravedlnost, budou vzkříšeni, jako byl vzkříšen i on. (Viz 1 Kor 1,30; Řím 6,5; Zj 3,5.21.)

„Služba“, o které hovoří kap. 14,14, je období, kdy Jób bude ležet v hrobě a nebude o ničem vědět. Verš 15 vyjadřuje Jóbovu víru, že na něj Bůh nezapomene. Pro toho, kdo trpí a kdo se přimkne k naději na vzkříšení, může smrt znamenat osvobození od bolesti. „Kde je, smrti, tvé vítězství?“ (1 Kor 15,55) Kdo jiný, než náš moudrý a milující Bůh, by mohl vzít nejhorší zbraň nepřítele a použít ji k řešení problému utrpení? Kdo jiný může nabídnout věčný život bez bolesti, zármutku a smrti?

2. Co znamená, že nevěrnost „je zapečetěna“ nebo „zastřena“? Jób 14,17

„Někteří vykládají verše 16 a 17 jako popis... Božího zaslíbení o odpuštění a překládají verše takto: A kdybys pak počítal mé kroky, nedbal bys mého hříchu; mé přestoupení by bylo zapečetěno do uzlíku a ty bys přikryl moji nepravost.“ (3 BC 537)

3. Jaký smysl mají přirovnání, jež jsou použita v Jób 14,18 – 20?

Jóbovou chybou nebylo špatné chápání smrti. Věděl, že smrt je stavem nevědomí. (Viz Jób 14,12.21.) Mylně se však domníval, že mu Bůh bere život. Ve skutečnosti však Bůh satanovi zakázal, aby zbavil Jóba života (Jób 2,6). Hospodin vzal životy Chóre, Dátana a Abirona (4 Moj 16,30 – 34; 5 Moj 11,6). Bůh zbavil života pokolení v době potopy a obyvatele Sodomy a Gomory. Nebyl však odpovědný za vraždu Jakuba, Pavla a Petra. To, co Bůh dopustí, nemusí nutně způsobit! Jób však tyto věci nechápal.

4. Jak bys představil biblické učení o smrti jako odpověď na učení spiritismu a hnutí New Age (Nový věk)?

Elífaz napomíná Jóba pro bezbožnost (Jób 15,1 – 35)

„Tím, že (přátelé) usilovali, aby byl Jób shledán vinným před Bohem... způsobili (Jóbovi) bolestnou zkoušku a představili Boha falešným způsobem.“ (3 BC 1140, komentář Ellen Whiteové) Po Jóbově názorném vyličení krátkosti života (Jób 14. kapitola) Elífaz pronesl slova, jež jsou snad nejškodlivější z celé knihy Jób. Měli bychom si povšimnout toho, co Elífaz řekl, abychom se za podobných okolností uměli vyvarovat takového způsobu řeči nebo myšlení.

1. Jaká hrubá obvinění pronesl Elífaz? Jób 15,1 – 6

Navzdory Elífazovu obvinění je z určitého hlediska nemožné „porušovat bázeň Boží“ a „znemožňovat rozjímání před Bohem“ (verš 4). Vzpomeňme si na zkušenosti Josefa v Egyptě a na apoštola Pavla. Někdo na nás může mít dobrý nebo špatný vliv, ale my sami se rozhodujeme, čemu dáme přednost. Naše okolí je odpovědné za jeho vliv, ale my sami neseme odpovědnost za naše rozhodnutí a jednání.

Povšimněme si jízlivých otázek, které Elífaz použil k zesměšnění Jóba (viz verše 7 – 16). Elífaz vlastně jen opakoval dávnou satanovu lež, že je nemožné, aby člověk vedl svatý život podle příkladu Pána Ježíše. Slyšel jsi tuto lež třeba v jiné podobě?

2. V jakém smyslu je Elífazovo vyjádření, že bezbožní trpí, poněkud nadsazené? Jób 15,20 – 30 Co Elífaz tvrdí o odměně a vztazích bezbožných? Jób 15,31 – 35 (Srovnej s Jak 3,11 – 14; 4,4.)

Zkušenost dokazuje, že bezbožní mohou, ale také nemusí v tomto životě trpět. Polopravda, kterou Elífaz pronesl, je pololež, a proto bychom se jí měli vyvarovat. V souvislosti s polopravdou Mark Twain jednou prohlásil: „Nikdy nevíte, kdy se spolehnete na tu špatnou polovinu!“

Ne všechno neštěstí přichází jako následek našeho hříchu. Bůh Jóba chránil a jedině z Boží milosti jsme schopni „žít, pohybovat se a být“ (Skut 17,28). „Satanova moc nad lidmi vzrůstá. Kdyby Pán Ježíš neměl brzy přijít a zničit jeho moc, země by se zakrátko vylidnila.“ (1 T 304)

3. Proč si myslíš, že Bůh chrání bezbožné a někdy jim umožňuje vést spokojený a dlouhý život?

Doporučené studium

Máš-li k dispozici i jiné překlady bible, prostuduj si v nich 12. – 15. kapitulu knihy Jób. Prostuduj si Davidovo svědectví, jež máme zachyceno v Žalmu 69. Jak tento žalm pomáhá pochopit úkol, který jsme tento týden studovali?

Diskusní otázky

1. Když se ti druzí svěří se svým utrpením, reaguješ na jejich potřeby nebo na jejich nářky a výčitky?
2. Když se tě někdo zeptá na důvody tvé víry nebo jednání, nabízíš jako vysvětlení své názory nebo pravdu?
3. Dejme tomu, že nějaký člověk trpí kvůli svému hříchu. Jakým způsobem může tento člověk prožít pokoj s Bohem a smířit se s nevyhnutelností svého utrpení?
4. Při sporu s Jóbem se uchyluje Elífaz k výhrůžkám pekelným ohněm a zatracením. Používají někdy adventisté sedmého dne podobný způsob přesvědčování?

Shrnutí

Přese všechno utrpení a spory začíná Jób prožívat duchovní pokrok. Přestává se zabývat snahami o pochopení, proč tělesně trpí, a jeho pozornost se zaměřuje na společenské důsledky jeho nemoci. Přitom však vyjadřuje svoji víru, že stále důvěřuje Bohu. Na obvinění ze strany svých přátel Jób reaguje trpkými projevy svých zraněných citů. Touží po přátelské pomoci, místo toho se však Elífaz obrací k Jóbovi s ještě větší trpkostí a jízlivostí.

Začátek soboty: 20.27

NÁŠ NEBESKÝ OBHÁJCE

Jób 16. – 18. kapitola

Základní text

„Ale nyní, hle, mám svědka na nebesích, můj přímluvce je na výšinách.“ (Jób 16,19)

Základní myšlenka

I když nemůžeme rozumět všemu, co se děje v našem životě, můžeme si být ve zkouškách a malomyslnosti jisti, že máme Obhájce, který se nás věrně zastává na nebeském soudu.

Kapitoly, které budeme studovat tento týden, popisují protiklad mezi dobře míněnými, ale krutými slovy Jóbových přátel a Jóbovou jistotou, že Svědek na nebesích a spravedliví lidé jsou na jeho straně. Přestože Jób nemohl potlačit myšlenku, že Bůh způsobil jeho neštěstí, byl přesvědčen, že Bůh je jeho nejlepším ochráncem na nebeském soudu.

Bildadova promluva je ozvěnou Elífazových hrubých slov. Jóbova jistota, že spravedlivý „se posilní více“ (Jób 17,9 kral.), nám může být v podobné situaci posilou. Jób neměl psanou bibli, jako máme my, a nemohl porovnávat to, co slyšel, s inspirovanou pravdou. On však znal pravdu předávanou ústní tradicí a měl osobní vztah k Bohu, jimiž mohl měřit slova svých přátel, kteří jej nepochopili. Jestliže ti bude ve víru zkoušek odňato Písmo a přijdeš o společenství s přáteli, kteří ti rozumí, bude poznání, jenž jsi získal z bible, a tvůj vztah k Bohu dostačovat, aby tvoje víra vydržela?

Jób stále nechápe Boží úlohu (Jób 16,1 – 11)

Zdá se, že Jóbovo duševní utrpení vzrůstá, neboť dosud nepochopil Boží jednání a nedostává se mu podpory od „nepříjemných těšitelů“ (verš 2 kral.).

1. Jaké způsoby můžeme zvolit, chceme-li promluvit k zarmouceným lidem? Jób 16,1 – 5

Je snadné odsoudit druhé, když jsme neprožili to, čím právě procházejí. Těžkosti a utrpení našeho života na nás mohou kladně působit v tom, že nás povedou k soucitu a povzbuzování těch, jejichž zkušenosti a prožitky se podobají našim.

Jak hovoříme doma? Kritizujeme a obviňujeme, jak to činili Jóbovi přátelé? Nebo dáváme najevo soucit a porozumění? A co naše slova, když hovoříme o zaměstnání, cestujeme, když jsme v kanceláři, ve školní třídě, za kazatelnou nebo o něčem jednáme? Jsou naše slova tvořivá, budující, přinášejí povzbuzení našim posluchačům? Nebo odhalují naše vlastní vnitřní zápasy a nejistotu? (Srovnej s Mat 12,34 – 37.)

„Verš 7 přináší změnu. Jób si přestává stěžovat na své těšitele a začíná vypočítávat své vlastní utrpení.“ (3 BC 541)

2. Na co si Jób začal nejdříve stěžovat? Jób 16,7 Kdo se, podle Jóbových slov, proti němu spiknul? Jób 16,8 – 11

„Vše, co trpěl ze strany lidí... všechny těžkosti Jób přičítal Bohu. Tím se dopustil obvyklé chyby: obviňoval Boha za ty zlé projevy lidské přirozenosti, jež jsou podněcovány satanem.“ (3 BC 542)

3 Jób prohlásil: „Naplňuješ mě teď, Bože, malomyslností, že jsi zpusťtošil celou mou pospolitost. Zasáhl jsi mě, mám na to svědka“ (Jób 16,7.8). Způsobil a způsobuje Bůh tyto věci?

Jób se odvolává na svého Obhájce (Jób 16,12 – 21)

Text Jób 16,12 – 14 tvrdí, že Bůh nelítostně zasáhl Jóba a jeho domácnost. Ve dvou bodech však Jób neměl pravdu: (1) Bůh nezasahuje nevinné lidi; to činí satan. (2) Když Bůh trestá viníky, pocituje vždy lítost — i když je trest požadován Boží spravedlností. (Viz Ezech 18,30 – 32; 2 Petr 3,9.10.)

1. Jaký důvod uvádí Jób, že by neměl tolik trpět? Jób 16,17 Proč je tento důvod nesprávný?

„Nikdo nic dobrého neudělá, naprosto nikdo“ (Žalm 14,3). Tato slova použil apoštol Pavel jako důkaz, že všichni potřebují být ospravedlněni jedine Boží milostí (Řím 3,10 – 20). Ale Jób byl přece spravedlivý (ospravedlněn), když jej zasáhlo neštěstí (Jób 1,8; 2,3)! Naše spravedlnost není důvodem, že bychom nemohli trpět. Bůh dopouští zkoušky na spravedlivé lidi z důvodů jiných, než je jejich vina. Tyto důvody však budou zřejmé až v Božím království; zatím musíme důvěřovat jeho moudrosti.

2. O co opíral Jób jistotu svého ospravedlnění a potvrzení nevinu? Jób 16,19 – 21 (Srovnej s Žalm 56,9 – 14.)

Na zemi nebyl nikdo, ke komu by se Jób mohl uchýlit a žádat o ochranu, proto prohlašuje, že jeho svědek je na nebesích. Tento nebeský svědek je i jeho ochráncem. Uvažujeme-li o různých místech knihy, v nichž Jób chce přednést svůj případ rovnou Bohu, nejlepším kandidátem na ochránce je samotný Bůh.

Náš milující Pán vždy působil ve prospěch svého trápeného lidu — ať byli lidé nevinní nebo vinní, ale svůj hřích vyznali. Prostřednická služba Pána Ježíše umožňuje věřícím získat podíl na zaslíbeních věčné smlouvy. (Viz Žid 9,15.)

3. Co pro nás může nebeský Obhájce vykonat, aby naše nebeské záznamy vypadaly tak, že se za ně nebudeme muset před ostatními stydět? (Viz 1 Jan 2,1.2; Zj 3,5.)

Jób se pozvedá nad utrpení (Jób 17,1 – 9)

„Trápení srdce deptá ducha“ a „ubitý duch vysušuje kosti“ (Přísli 15,13; 17,22). Jób potřeboval někoho, kdo by mu rozuměl, a ne člověka, který by se mu posmíval. Ze strany přátel se však Jóbovi nedostává pomoci. Naopak, přátelé přispívají k jeho žalostnému stavu. (Viz Jób 17,1.2.) Stejným způsobem se zachovali Davidovi a Mesiášovi přátelé, o nichž žalmista prorokoval: „Srdce potupou mi puká. Na soucit jsem čekal, ale marně; na ty, kdo by potěšili — nenašel se nikdo“ (Žalm 69,21). Je však jeden Přítel, na nějž se můžeme spolehnout a který uzdraví toho, kdo je „zkroušen v srdci“ (Žalm 147,3). Toto potěšení a povzbuzení zaslíbil Bůh každému, kdo k němu přijde se „zkroušeným duchem; srdcem zkroušeným a zdeptaným“ (Žalm 51,19).

1. K jakému činu vyzýval Jób Boha? Jób 17,3 – 5 Srovnej s Žalm 56,2 – 8.

Slova používaná ve verši 3 („záruka“, „zaručit se rukoudáním“) jsou právnícké termíny. Jób vyzývá Boha, aby jej doprovázel k soudu. „Záruka“ označuje peníze, které soud vyžadoval dříve, než došlo k vyšetřování případu. Zdá se, že Jób toužil, aby Bůh poskytl záruku toho, že do sporu s Jóbem vstupuje jako rovnocenný partner. (Viz 3 BC 543.)

2. Jakým způsobem vyjadřuje Jób své rozhodnutí stát pevně na Boží straně, i když s ním lidé špatně zacházejí? Jób 17,6 – 9

Jób se považoval za „pořekadlo“ (verš 6); cítil, že je svým současníkům na posměch a že jím pohrdají. „Jóbova vytrvalost“ (Jak 5,11) se však stala příslovečnou, Jób se stal příkladem trpělivosti a naděje. Spravedliví lidé (Jób 17,9) jsou věřící, kteří zdarma přijali dar Boží spravedlnosti. (Viz Iz 32, 15 – 17; Řím 8,9.10.) Jsou posilněni, aby mohla jejich víra obstát v životních zkouškách. (Viz Řím 8,18.28.) Utrpení je jen utvrzuje v jejich rozhodnutí sloužit Pánu Ježíši.

3. Prožil jsi zkušenost, kdy tě Bůh obdařil mimořádnou silou, abys mohl projít životní zkouškou — zármutkem, zklamáním, neštěstím nebo utrpením?

Základ naší naděje (Jób 17,10 – 16)

1. Co, podle tvého názoru, způsobilo, že Jób ve svém okolí nemohl najít „moudrého člověka“ (Jób 17,10 – 12)?

„Vy všichni, obraťte se a pak přijďte, moudrého však mezi vámi nenacházím“ (Jób 17,10). Jóbovi přátelé se snažili svoji nevědomost zakrýt poznáním, avšak bez Božího působení. Tím, že „noc vydávali za den“ a „hovořili o světle, když temnota byla blízko“ (verš 12), přispěli jen ke zhoršení Jóbovy situace a stali se nástroji satana.

2. Jak bys odpověděl na Jóbovu otázku v Jób 17,13 – 16? Jakou naději bys mu mohl představit ve stavu, kdy očekával jistou smrt?

Jób si později v knize sám odpovídá na vlastní otázky (Jób 19,25 – 27). Zřejmě to chvíli trvalo, než se Jób ztotožnil se skutečností vzkříšení. David tuto pravdu znal a těšil se z ní: „Avšak mne Bůh ze spárů podsvětí vykoupí, on mě přijme“ (Žalm 49,16). Zrakem víry viděl Izaiáš jít vzkříšení: „Tvoji mrtví obživnou, má mrtvá těla vstanou! Probudte se, plesejte, kdo přebýváte v prachu! Vždyť tvá rosa je rosou světél, porazíš i zemi stínů“ (Iz 26,19). Pán Ježíš předpověděl den, kdy vzkřísí mrtvé: „Neboť přichází hodina, kdy všichni v hrobech uslyší jeho hlas a vyjdou: ti, kdo činili dobré, vstanou k životu, a ti, kdo činili zlé, vstanou k odsouzení“ (Jan 5,28.29). Apoštol Pavel sdílel stejnou naději — naději, že jednoho dne bude nesmrtelný, bude mít dokonalé tělo a mysl, bude žít ve světě bez hříchu a spolu s ostatními svatými bude prožívat nejkrásnější společenství s Bohem. (Srovnej s 1 Kor 15, 51 – 54; Zj 21,3 – 5.)

3. Mají ti, kdo prožívají utrpení, nějaký důvod k zoufalství?

Bildad tvrdí, že bezbožní trpí (Jób 18,1 – 21)

Bildad se příliš nezabýval Jóbovým zoufalstvím, nářkem a pocitem marnosti. Prohlásil, že to jsou právě bezbožní, kdo mají nepřekonatelné těžkosti. Pokud jde o konečnou odplatu, je tento výrok pravdivý. Ale mezitím, v tomto hříšném světě zasahují nepřekonatelné těžkosti hříšné i spravedlivé. Někdy se bezbožným daří i velmi dobře. Bildad v 17. kapitole přímo neobviňuje Jób z bezbožnosti, ale z jeho promluvy to jasně vyplývá.

1. Z čeho, podle Bildadových slov, obvinil Jób své přátele? Jób 18,1 – 4

Jób neobvinil přátele z hanebnosti. Bildad to však ve svém hněvu zkreslil. V následujících verších pak Bildad velmi živě popisuje úděl bezbožných.

2. Prostuduj si kap. 18,5 – 21 v některém z moderních překladů. Co je záměrem následujících příkladů použitých v Jób 18. kapitole?

Verš 5.6: kahan

Verš 8: síť

Verš 12: „vychrtne jeho síla“ (kral.)

Verš 16: kořeny a větve

2. Co je, podle Bildada, příčinou takového údělu? Jób 18,8.14.15.21

Bildad má částečně pravdu. Jeho názory vyjadřují stejnou myšlenku jako Mojžíšova řeč o příčině a následku v 5 Moj 29,18 – 28 (29,17 – 27 kral.). Tento zákon příčiny a následku však nelze vztahovat na ty případy, kdy „bezdůvodná kletba“ (Přísl 26,2) zasáhne nevinného člověka.

4. Jak se můžeme vyvarovat Bildadova omylu v dnešní době?

Bildad byl upřímný muž, jenž chtěl bránit víru svých přátel. Měl dobrý úmysl — ale neměl pravdu. Jób neohrožoval jeho náboženství. Bildadovo nedokonalé chápání Boha způsobilo, že se stal nástrojem pomlouvače, satana. Dříve, než kdokoli z nás povstane k obraně víry, měl by znát skutečné nebezpečí, jež ohrožuje jeho víru. Pak jej Hospodin může použít, aby jednal v duchu Ježíšově.

Doporučené studium

Prostuduj si Jak 3. kapitolu a uvažuj nad veršem 17, který popisuje „moudrost přicházející shůry“.

„Není hořkosti, jež je údělem lidstva, kterou by Kristus neochutnal. Byli takoví, kteří se ho snažili potupit pro jeho původ; již ve svém dětství musel Ježíš na sobě pocítit jejich výsměšné pohledy a vyslechnout o sobě zlo-
myslné pomluvy. Kdyby byl na to odpovídal nesnášenlivě slovem nebo
pohledem, kdyby byl podlehl a odpověděl svým bratrům jediným zlým či-
nem, nebyl by mohl pro nás být dokonalým příkladem... Na každé pokuše-
ní však měl Ježíš jedinou odpověď: Je psáno.“ (Touha věků, str. 53.54)

Diskusní otázky

1. Kdybys byl nemocný a tvoji přátelé by tě odsoudili jako velkého hříšníka, jak bys jim odpověděl?
2. Jaký praktický vliv má naděje vzkříšení na náš každodenní život?

Shrnutí

Stává se, že někdy zraníme člověka i přes veškerou snahu mu pomoci a povzbudit ho. Jedině pravda o Bohu může povzbudit ty, kdo prožívají těžkosti. Jestliže se upřímně budeme snažit poznat Boží povahu a jeho jednání s lidmi, staneme se pro své okolí skutečným požehnáním.

Začátek soboty: 20.37

„MŮJ VYKUPITEL JE ŽIV“

Jób 19. – 20. kapitola

Základní text

„Já vím, že můj Vykupitel je živ a jako poslední se postaví nad prachem.“ (Jób 19,25)

Základní myšlenka

Jób věděl, že nakonec bude prohlášen za nevinného, i když bude muset čekat až na okamžik vzkříšení. Tehdy bude jeho tělo obnoveno k plnému zdraví a on uvidí Boha. Na této zemi prožíváme utrpení a nepochopení, ale brzy přijde Ježíš Kristus, aby zjednal nápravu.

Jób si byl jist, že na konci věků bude vzkříšen, aby viděl svého Pána (viz Jób 19,25). 19. kapitola končí varováním Jóbových přátel před Božím hněvem, protože zkreslili pravdu. Sófarovy výroky však svědčí o tom, že Jóbovo varování nebral příliš vážně.

Jedním z dobrých způsobů studia bible je vžít se do pocitů biblických postav. Totéž platí i pro každodenní život. „Při jednání s lidmi si představte sami sebe na jejich místě. Vžijte se do jejich pocitů, těžkostí, zklamání, radostí a starostí. Představte si, že jste v jejich situaci a pak s nimi jednejte tak, jak byste chtěli, aby oni jednali s vámi.“ (Myšlenky z hory blahoslavenství, str. 98)

Jób se hněvá, protože je nepochopen (Jób 19,1 – 22)

„Jób nezůstává netečný ani necitlivý k útokům svých přátel. Naopak, jejich slova se ho dotýkají, trápí jej a zraňují jeho nitro. Nejhorší ze všech byl Bildadův útok. Jóbova odpověď ukazuje, jak hluboce se jej vše dotýká.“ (3 BC 547)

1. Uvažuj nad Jóbovou odpovědí (Jób 19,1 – 6); jak bys na Jóbově místě přemýšlel ty?

Přátelé bezostyšně „mučili (Jóba) svými řečmi“ (verš 2). Hebrejské sloveso „chybit“, použité ve verši 4, znamená chybu z nedbalosti, špatný čin, který se může přihodit každému, protože je člověkem. Jób se nepouští své jistoty, že nezhřešil v takové míře, jež je jakoby naznačena mírou jeho utrpení. Nepřipouští, že by se dopustil něčeho mnohem horšího, než je jen neúmyslná chyba. Proto jsou obvinění ze strany jeho přátel jen projevem jejich touhy povýšit se nad Jóba (viz verš 5). Jób říká: „Bůh se na mně vlastně dopouští křivdy, protože mě trestá, i když jsem nevinný“ (viz verš 6).

2. Jak Jób hodnotil způsob Božího jednání s ním? Jób 19,7 – 12

Znáš i jiné příklady v bibli, kdy byl Bůh obviňován svými lidmi z toho, že na ně sesílá zkoušky? Náš Pán je však nevýslovně trpělivý, když má poslouchat naše opakované výčitky a nářky. Jób byl zaslepen svým utrpením a nemohl vědět o úloze, kterou satan v jeho případě sehrál. My však toto poznání máme, protože kniha Jób a další oddíly Písma poskytují potřebné informace. Jak jsme mnohdy nespravedliví vůči Bohu a pošetilí, když našeho milujícího Pána obviňujeme z toho, co ve skutečnosti způsobil nepřítel!

3. Kterí lidé jsou zahrnuti mezi ty, jímž Jób vyčítá, že mu neposkytli potřebnou pomoc? Jób 19,13 – 20

4. Když tě tvoji přátelé obviňují z něčeho, co jsi nespáchal, vyčítáš a obviňuješ Boha z nespravedlnosti? Jak lze v takové zkoušce věrně obstát?

Jób věří ve vzkříšení (Jób 19,23 – 27)

Jóbova víra byla zpočátku silná. Bůh však na něj dopustil zkoušky, aby jeho víru ještě více posílil. Jóbova víra však zakolísala pod náporom bolesti a malomyslnosti. Přesto si můžeme povšimnout, že jeho víra postupně rostla. 19. kapitola jakoby zaznívala vítězným tónem: „Já vím, že můj Vykupitel je živ a jako poslední se postaví nad prachem“ (verš 25).

„Z hloubek malomyslnosti a sklíčenosti povznesl se Jób k výšinám naprosté víry v milost a spásnou moc Boží...

„Pro sklíčené je bezpečný lék — víra, modlitba, práce. Víra a práce přinášejí jistotu a uspokojení, jež ze dne na den poroste. Pokoušejí se o vás pocity, že podlehnete úzkostným předtuchám nebo úplné sklíčenosti? Ani v nejtemnějších hodinách, kdy se vám všechno jeví hrozivé, nepodléhejte strachu. Mějte víru v Boha. Bůh ví o vaši bídě. Má všechnu moc. Jeho nekonečná láska a laskavost neochabuje. Nebojte se, že nesplní svá zaslíbení.“ (Proroci a králové, str. 107.108)

1. Co Jób chtěl, aby se stalo s jeho slovy víry? Jób 19,23.24

„Jób si přeje, aby jeho slova byla vytesána hluboko do skály železným rydlem a vylita olovem. Tato praxe je známá ze starověku, např. Behistúnský nápis v Persii.“ (3 BC 549) Jóbova slova, jež jsou zapsána v bibli a jež použil skladatel Händel ve svém oratoriu Mesiáš, se nesmazatelně vtiskla do mysli milionů lidí.

2. V jakém smyslu Ježíš Kristus splnil své vykupitelské poslání?

Slovo „vykupitel“ v hebrejském pojetí znamená nejbližšího příbuzného, který provádí jisté úkony v zastoupení svého příbuzného, který není schopen tyto úkony sám provést (viz např. Bóz v knize Rút). V některých případech, kdy lidé nejsou schopni na sebe vzít úlohu nejbližšího příbuzného, začíná jednat Bůh jako „Vykupitel“, „Mstitel“ a „Obhájce“ (viz Žalm 19,15; Iz 43,14; Dan 12,2).

3. Proč je skutečnost vzkříšení nejlepší a konečnou odpovědí na všechny Jóbovy otázky?

Nesud'te! (Jób 19,28.29)

1. Co Jób připomněl svým přátelům? Jób 19,28.29

Přátelé Jóba napadali a obtěžovali svými řečmi, protože věřili, že jeho utrpení je přímým důsledkem jeho osobního hříchu. Jób se však stále vzpíral pokušení přijmout jejich soud. I když měl Jób hříšnou přirozenost, snažil se udržet si správný vztah k Bohu a nebyl vinen žádným hříchem, pro nějž by měl takto trpět. S obnovenou jistotou ve své závěrečné ospravedlnění, varoval Jób své přátele, že budou za svá slova souzeni.

2. Proč odsuzování druhých skrývá duchovní nebezpečí i pro nás samotné? Mat 7,1 – 5; Řím 2,1 – 4.17 – 24 (Srovnej s Jak 4,12.)

Protože snadno upadáme do hříchu, slovy odsouzení na adresu druhých nevědomky odsuzujeme sami sebe. Přátelé odsoudili Jóba pro jeho nespravedlnost, protože nechtěl připustit, že by jeho utrpení pramenilo z osobního hříchu. Oni sami však byli samospravedliví, když takto posuzovali Jóba.

„Lidé, kteří vytvářejí svůj vlastní systém s mnoha předpisy, odsuzují každého, kdo jejich ustanovení nezachovává. Ovzduší sobectví a neobjektivní kritiky potlačuje všechny ušlechtilé a velkorysé city. Člověk začne sledovat a samolibě soudit život jiných lidí...”

„Neumíme číst v lidských srdcích. Protože jsme sami chybující, nemáme právo odsuzovat druhé. Lidé nemohou posuzovat jen to, co vidí. Pouze Bůh má právo rozhodovat o případě každého člověka. On zná lidské pohnutky a jedná s námi laskavě a soucitně.“ (Myšlenky z hory blahoslavenství, str. 90.91)

3. Jaký vliv má naše kritika a odsuzování druhých na náš vztah k Bohu?

Sófarovy názory na úděl bezbožných (Jób 20,1 – 19)

Mnozí lidé v dnešní době podléhají stejným omylům a falešným představám o Božím jednání jako Jóbovi přátelé. Kniha Jób nám může pomoci v jednání s lidmi; můžeme se z ní učit, jak se vyvarovat takového jednání a myšlení, které druhé zraňuje, a jak jednat s lidmi podle Kristova příkladu.

1. Do jaké míry se týkala Sófarova promluva Jóbova problému? Po všimni si zvláště Jób 20,5 – 10.13 – 19.

Sófar se snažil přimět Jóba k uznání, že jeho bezbožnost vyústila v osobní utrpení. Chápeme-li Sófarovu řeč jako popis konečného údělu bezbožných, můžeme s ní souhlasit. Považujeme-li ji však za popis obvyklého údělu bezbožných v tomto životě, není tato řeč objektivní a opomíjí skutečný život. Uvažuj o Sófarově promluvě ze dvou hledisek:

Jób 20,1 – 19 — běžný život:

Verš 5. Pozemská radost některých bezbožných trvá mnoho let.

Verš 10. Děti zlého člověka málokdy „hledají přízeň u nuzných“ a ne vždy „musí vrátit loupež svou“ (kral.).

Verše 14.15. „Jeho pokrm“ se vždy nemusí proměnit v „zmijí jed“. Bohatí lidé se někdy těší z dlouhého a zdravého života.

Verš 18. V tomto životě se bezbožní často radují ze „zisku z obchodu“.

Jób 20,1 – 19 — konečný úděl bezbožných:

Verš 5. Protože život trvá krátce, radost bezbožných je taktéž krátká. Srovnej s Žalm 37,1.2.10.

Verše 7 – 9. Bezbožní navždy zahynou. Srovnej s Mal 3,19.21 (4,1.3 kral.).

Verše 12 – 18. Bohatství bezbožných bude zničeno. Srovnej s Jak 5,1 – 9.

2. Sófarovu řeč nelze v žádném případě uplatnit na Jóbův případ. Jak bys reagoval na radu, jež se netýká tvého problému?

Pravda — na nesprávném místě (Jób 20,20 – 29)

1. Uvažuj o pravdivosti Sófarovy předpovědi týkající se údělu bezbožných. Srovnej Jób 20,20 – 28 s následujícími texty:

Mat 25,46

2 Tes 1,7 – 9

2 Petr 3,7

Zj 6,14 – 16

Zj 20,9.14.15

Sófar použil pravdu o konečném zničení bezbožných, aby zdůraznil lež. Poukazoval na to, že Jób jako jeden z bezbožných bude nakonec také zničen. Pravda by neměla být nikdy použita jako nástroj, který zničí umírající naději zápasícího člověka.

2. Proč, podle Sófara, musí bezbožní prožít konečné zničení? Jób 20,29

Sófarova promluva „představuje nejvyšší projev omezeného, zákonického a kritického myšlení (Jóbových) přátel. Sotva lze ještě více a podrobněji vykreslit a zdůraznit teorii, že bezbožný boháč (= Jób) je trestán Bohem. Pro Sófara je Jób bezbožným člověkem, který přežívá důsledky svých vlastních hříchů. Je vinen nespravedlivým ziskem, a proto Bůh zničil jeho bohatství. Sófar se snaží potlačit novou naději a důvěru v Boha, kterou Jób vyjádřil.“ (3 BC 552)

3. Jaké povzbuzení mohl Sófar přinést Jóbovi? Přísl 11,30.31; 13,21; Iz 35,4 – 10

Kdyby by se Sófar raději zaměřil na úžasnou odměnu pro ty, kdo doufají v Hospodina, mohl Jóba povzbudit a utěšit.

4. Povzbuzuješ rád druhé lidi? Jakým vlivem působíš na své okolí?

Doporučené studium

Prostuduj si Jób 19. a 20. kapitulu v různých překladech. Ti, kdo si zamilovali lež, by se necítili dobře ve věčném společenství pravdy. Proto v takovém společenství nebudou. (Srovnej se Zj 21.8.27; 22,14.15.) Následující texty jsou odpovědi na otázku: Co je pravda?

5 Moj 4,1.2; 12,32; Přísl 30,5.6; Zj 22,18.19

1 Jan 2,4.21; 5,10; Jak 3,14

1 Tim 1,5 – 16

„Nikdy bez nebezpečí nebývá přehlížena skutečnost, že se klam zřídka jeví tím, čím ve skutečnosti je. Přijetí se mu dostává právě proto, že bývá smíšen s pravdou nebo je jí blízký. Požití ovoce ze stromu vědění dobrého a zlého zavinilo pád našich prarodičů, a přijímání zla smíšeného s dobrem je zkázou dnešních lidí. Rozum, který se spoléhá na úsudek jiných, bývá dříve nebo později sveden na scesti.“

„Schopnost rozlišování mezi pravým a nepravým můžeme nabýt pouze osobní závislostí na Bohu. Každý se má učit přímo od něho, z jeho slova.“ (Výchova, str. 188)

Diskusní otázky

1. Je moje víra směsí pravdy a tradice? Jak to mohu poznat? Co mohu změnit ve svém životě víry? Uvažuj nad následující tematikou:
Stravovací zvyky v domově
Způsob svěcení soboty
Normy, jimiž se řídí domácí život
Jak jednat s těmi, kdo mají problémy?
2. Proč lidé někdy reagují záporně, když jsme jim předložili biblickou pravdu? Není chyba na naší straně? Používáme vždy pravdu na správném místě a ve správných souvislostech nebo ji zneužíváme, jak to činil Sófar?

Shrnutí

I když pravda může být ostrá a zasáhnout člověka do hloubi duše, není tak nebezpečná a zraňující jako polopravda. Na zemi nebudeme vždy uchráněni od utrpení a špatného porozumění ze strany našeho okolí, můžeme však mít stejnou jistotu, jako měl Jób. Pán Ježíš brzy přijde a zjedná nápravu.

Začátek soboty: 20.46

SKRYTÝ BŮH

Jób 21. – 25. kapitola

Základní text

„Kéž bych věděl, kde ho najdu. Vydal bych se k jeho sídlu... Jako přímý bych se před ním obhajoval, navždy unikl bych svému soudci.“ (Jób 23,3.7)

Základní myšlenka

Jób otevřeně zpochybňuje falešné názory svých přátel a vytrvale žádá Boha o vysvětlení těch věcí, kterým dosud nerozumí. Bůh jedná s Jóbem trpělivě; to nám může být povzbuzením, abychom se Bohu svěřili s tím, co nás tíží a čemu nerozumíme.

Bůh nás ve svém slově vybízí: „Proste... hledejte... tlučte... Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo, hledá, nalézá, a kdo, tluče, tomu bude otevřeno“ (Mat 7,7.8). „Toto zaslíbení dal Pán v trojí podobě, aby vyloučil každou možnost nedůvěry, neporozumění nebo nesprávného výkladu svých slov.“ (Myšlenky z hory blahoslavenství, str. 95)

Pochybnosti, nedůvěra a nejistota ústí do zmatku. Jób si však zachoval základní důvěru v Hospodina. Jeho vztah k Bohu mu poskytl možnost hořce si naříkat a klást konkrétní otázky týkající se všeho, co zasáhlo a poznamenalo jeho život. Jedině v pevném vztahu můžeme k Bohu přicházet s důvěrou a jistotou.

Bezbožným se často vede dobře (Jób 21. kapitola)

Jób si přál, aby mu přátelé naslouchali. „Poslouchejte dobře mou řeč, potěšíte mě tím“ (verš 2). Když nám někdo naslouchá, může nás to potěšit a povzbudit. Dopis, telefonní hovor nebo osobní návštěva, které naznačují „Zajímám se o tebe a o to, co se ti přihodilo“, znamenají pro většinu z nás opravdové povzbuzení.

1. Na co si Jób stěžoval? Jób 21,4 Proč byli Jóbovi přátelé tak překvapení jeho popisem skutečného života bezbožných? Jób 21,5 – 13 (Srovnej s Žalm 73,13 – 17.)

Mnohým bezbožným se vede dobře. Konečná odpověď na otázku, proč se bezbožným dobře daří a proč svatí trpí, je spojena s pochopením, že život, tak jak jej známe, není úplný. Život ve skutečnosti „nekončí“ v okamžiku, kdy je k našemu jménu na matrice připojeno datum úmrtí a kdy se přátelé sejdou na našem pohřbu. „Poslední soud je nezbytný pro obhájení Božího charakteru a spravedlnosti... Boží povaha žádá, aby se nakonec těm, kdo činili dobro, vedlo dobře, a aby byli potrestáni ti, kdo činili zlo. Tento stav dosud není, a proto musí nastat den, kdy dojde k nápravě křivd dnešní doby.“ (6 BC 864)

2. Jaký je, podle Jóba, postoj bezbožných k Bohu? Jakým způsobem se Jób brání proti názoru svých přátel na trest? Jób 21,14 – 26

Bezbožní, kterým se daří dobře, nemají úctu k Bohu (verše 14.15). Velmi často však nejsou v tomto životě potrestáni (verše 17.18). Názor Jóbových přátel, že bezbožní vždy trpí v tomto životě, není založen na skutečnosti. Ani není pravda, že Bůh uchovává trest bezbožníka pro jeho syny (verše 19 – 21). Boží zásada je, že děti nejsou trestány za hříchy svých rodičů (Ezech 18,17 – 20), i když mohou trpět následky těchto hříchů (2 Moj 20,5).

Všichni lidé usnou spánkem smrti (Jób 21,22 – 26) a trest nebo odměna přijde později (Zj 22,12). Jóbovi „těšitelé“ neberou na vědomí, že se bezbožným daří dobře (Jób 21,27 – 30), že jim málokdo něco v tomto životě vytkne (verš 31) a po smrti jsou jim často prokazovány pocty (verš 32).

3. Jak bys svým dětem vysvětlil, že slavní lidé, jejichž život byl často poznamenán zločinem a nečistotou, jsou často po smrti oslavováni?

Elífaz (nutí Jóba) k pokání (Jób 22. kapitola)

Elífaz obvinil Jóba z konkrétních hříchů. „Tím, že (přátelé) usilovali, aby byl Jób shledán vinným před Bohem a zasloužil si svůj trest, způsobili (Jóbovi) bolestnou zkoušku a představili Boha falešným způsobem.“ (3 BC 1140, komentář Ellen Whiteové)

1. Co je smyslem Elífazových otázek v Jób 22,1 – 4? Který rys Boží povahy Elífaz přehlédl?

Naší úlohou ve velkém sporu je stát se „podívanou světu, andělům i lidem“ (1 Kor 4,9). Bůh má zájem na tom, abychom byli ospravedlněni a dokonalí. (Srovnej s Mat 5,20.48; 1 Jan 3,7.) Velký spor věků vyjeví buď moc Boží milosti v našich srdcích, nebo satanovu moc nad námi. O Jóbovi i o nás musí být nakonec řečeno: „Oni nad ním (satanem) zvítězili pro krev Beránkovu a pro slovo svého svědectví“ (Zj 12,11).

2. Z jakých hříchů obvinil Elífaz Jóba? Jób 22,5 – 11 Jakým způsobem se Elífaz snažil vyvrátit Jóbův názor, že se bezbožným mnohdy vede dobře? Jób 12,20

Jób později (v 31. kapitole) vyvrátil Elífazova obvinění. I Bůh tato obvinění vyvrátil, když nazval Jóba svým „služebníkem“ před i po zkoušce. (Viz Jób 1,8; 2,3; 42,7.8.) Služebník má vždy plnit úkoly, které mu určí jeho pán. „Svým trpělivým chováním obhájil (Jób) svůj vlastní charakter a charakter toho, jehož byl zástupcem.“ (Výchova, str. 127)

Elífaz obvinil Jóba z výroku, že Bůh nevidí bezbožnost nebo spravedlnost lidí (Jób 22,12 – 14). Podle Elífaze jsou bezbožní „zasazeni, ačkoli jejich čas nenadešel“ (verš 16 srovnej s verši 19.20). Podle Elífaze by Bůh zcela obnovil Jóbovo zdraví a spokojený život, kdyby Jób vyznal svůj hřích (verše 21–30). „*„Váž se k Bohu důvěrně, ať už je třeba“*“

3. Co je v Elífazově promluvě pravda a co jsou jeho falešné názory? Jak s námi Bůh jedná v tomto životě?

Jób touží po Boží blízkosti (Jób 23. kapitola)

1. Co považoval Jób za svůj velký problém? Jób 23,2 – 9

Jóbova naléhavá prosba „Kéž bych věděl, kde ho najdu“ (verš 3) odhaluje vztah důvěry, jenž se může vytvořit mezi mocným Spasitelem a slabým člověkem. „Svědění Jóbůvi dosvědčuje jeho bezúhonnost a spravedlnost. Cítí, že bude navždy ospravedlněn, dostane-li se mu slyšení u Boha. Ve verších 1 – 7 si stěžuje, že neví, jak najít cestu k Bohu. Zdá se, že se domnívá, že Bůh na něj bude laskavý, dostane-li se do jeho přítomnosti.“ (3 BC 560)

Jestliže Pána pozveme, je ochoten k nám přijít (Zj 3,20); i on nás zve do své přítomnosti (Mat 7,7; 11,28). Přijmeme-li jeho pozvání, můžeme mu svěřit všechny naše starosti a s vděčností přijmout jeho povzbuzení a posilu (Jan 14,16 – 18,23; 16,12 – 15). Některé věci se mohou vyjasnit nyní prostřednictvím jeho Ducha a slova; když však přijde Pán Ježíš, pochopíme i ty věci, kterým teď nerozumíme. *ale co značí cesta? ať nemusí vyjasnit, jak žít, ale*

2. Čemu začal Jób ve své životní zkušenosti rozumět? Jób 23,10 Co mohl o sobě upřímně říct? Jób 23,11.12

„Jóbůvi se stalo podle jeho víry. Ať mě zkouší, prohlásil, vyjdu jako zlato. (Jób 23,10) Tak tomu i bylo.“ (Výchova, str. 127)

3. Co mu stále činilo potíže, i když vyjádřil svoji důvěru v Boha? Jób 23,13 – 17

Jób všemu plně nerozuměl; tak je tomu asi s každým, kdo nevině trpí. Přestože se Jób hrozil toho, co nemohl vidět, „neumkl“ (verš 17); ani my bychom neměli mlčet.

4. Je veškeré utrpení zkouškou? Může být některé utrpení způsobeno jen okolnostmi nebo náhodou?

K soudu a ospravedlnění skutečně dojde

(Jób 24. kapitola)

- 1. Jak bys odpověděl na Jóbovu otázku v kap. 24,1? (Srovnej s veršem 12; 2 Petr 3,8 – 10.)**

Jóbova otázka je podobná otázce mučedníků (Zj 6,9 – 11), kteří volali: „Kdy už, Pane svatý a věrný, vykonáš soud a za naši krev potrestáš ty, kdo bydlí na zemi?“ (Zj 6,10). Pak bylo každému z nich dáno bílé roucho. Toto roucho představuje jejich ospravedlnění a vítězství na nebeském soudu, jenž vynesl rozsudek v jejich prospěch, protože během svého života byli oděni Kristovou spravedlností. (Srovnej se Zj 3,5.) Potom jim bylo řečeno, aby „odpočinuli ještě krátký čas, než se naplní počet jejich spoluslužebníků a bratří, kteří mají být zabiti jako oni“ (Zj 6,11 doslovný překlad).

To, že mají odpočinout „ještě krátký čas“, naznačuje, že se zde jedná o nebeský vyšetřující (předadventní) soud. (Viz Dan 7,9 – 14.22.) Žijící bratři mučedníků, jež byli zabiti, jsou souzeni a — jsou-li oděni Kristovou spravedlností (Zj 19,7.8) — zapečetěni Boží pečeti poslední doby (Zj 7,1 – 3; 14,1 – 4). Tím jsou duchovně připraveni se setkat se svým Pánem. Odpověď na Jóbovu otázku je v tom, že Bůh určil čas, kdy dojde k soudu. (Srovnej se Skut 17,31; Kaz 12,14.) Přestože se v současné době Boží hněv „zjevuje z nebe proti každé bezbožnosti a nepravosti lidí“ (Řím 1,18), probíhá i vyšetřující (předadventní) soud, při němž nebeský tribunál vyne-se konečné rozsudky a rozhodne o údělu těch, kteří o sobě prohlašují, že jsou věřící.

Jób neměl pravdu v tom, že „Bůh pak přitřže tomu nečiní“ (Jób 24,12 kral.). Ti, jejichž jména byla vymazána z knihy života (Zj 3,5), jsou souzeni během tisíciletí (Zj 20,4) a nakonec zničení (Zj 20,7 – 9).

- 2. Jakým způsobem jednají bezbožníci? Jób 24,2 – 12 Jaký vliv mají na dnešní společnost?**

Verše 12 – 24 poukazují na skutečnost, že přijde doba, kdy bezbožníci obdr-ží odplatu za své činy.

- 3. Jaký smysl má, podle tvého názoru, vyšetřující soud?**

Bildad tvrdí, že lidé nemohou být před Bohem ospravedlnění (Jób 25. kapitola)

Bildadovo povrchní přijímání pravdy se projevuje ve verších 4 – 6. Jak smutná je víra, že lidé jsou pouhými červy! Pán Ježíš se pokoušel, aby byl „nakrátko postaven níže než andělé“ (Žid 2,9), a tímto činem dal lidskému stvoření hodnotu. Je naší vzácnou předností, že můžeme ve všem „dorůstat v Krista“ (Efez 4,15), „až bychom dosáhli všichni jednoty víry a poznání Syna Božího, a tak dorostli zralého lidství, měřeno mírou Kristovy plnosti“ (verš 13).

1. Jak bys odpověděl na Bildadovu otázku: „Což může člověk být před Bohem spravedlivý“ (Jób 25,4)?

V hebrejštině zní Bildadova otázka: „Jak může být člověk ospravedlněn u Boha? Aneb jak může být čistý ten, kdo je zrozený z ženy?“ Bildad správně pochopil, že ospravedlněný člověk je čistý, spravedlivý. Čemu však nerozuměl, je to, že spravedlnost může být přijata vírou jako dar Boží milosti. O věřících se v bibli často hovoří jako o spravedlivých. Verš ve 2 Moj 23,7 je správně přeložen: „Nepřipustíš, aby byl zabit nevinný a spravedlivý, neboť svévolníka neospravedlním.“ Abel byl spravedlivý (Žid 11,4), Noe byl také spravedlivý (1 Moj 7,1; Žid 11,7), totéž je řečeno i o Abrahovi (1 Moj 15,6; Řím 4,11). Jakým způsobem získali tuto spravedlnost? Byli spravedliví pro svoji víru.

V jakém smyslu jsou křesťané spravedliví? Původní znění verše 1 Jan 2,29 je: „Víte-li, že je spravedlivý, víte také, že každý, kdo činí spravedlnost, se z něho narodil.“ Tedy, schopnost konat spravedlivé skutky vyplývá ze zkušenosti znovuzrození. „Spravedlivý je ten, kdo činí spravedlnost — tak jako on je spravedlivý“ (1 Jan 3,7). Duch svatý vstupuje do srdce věřícího a přináší s sebou Kristovu spravedlnost (Řím 8,9.10). Kristovou přítomností je jeho spravedlnost připočtena věřícímu.

2. Kdyby měl Bildad pravdu, měl by někdo naději, že bude spasen? (Viz s Mat 25,46; Žid 12,14.)

Doporučené studium

Máš-li možnost, prostuduj si Jób 21. – 25. kapitulu v různých překladech. Prostuduj si Žalm 22 a uvažuj nad jeho poselstvím v souvislosti s tematikou knihy Jób.

„Máme-li být kandidáty pro nebesa, musíme splnit požadavky zákona:… (Luk 10,27). Toto můžeme učinit jen tím, že se vírou chopíme Kristovy spravedlnosti. Tím, že hledíme na Ježíše, přijímáme do srdce živý a rostoucí princip, Duch svatý koná dílo a věřící roste v milosti, posiluje se a jeho charakter se buduje, podobá se Kristovu obrazu, dokud duchovně nedoroste, "měreno mírou Kristovy plnosti" (Efez 4,13). Takto Ježíš Kristus odstraňuje kletbu hříchu a osvobozuje věřícího od jejího vlivu a následků." (1 SM 395)

Diskusní otázky

1. Člověk, který se považuje za ospravedlněného věřícího, se ve své rodině pravidelně přestává ovládat a je stržen hněvem. Myslíš si, že je ospravedlněn? Proč?
2. Jób mohl pokorně přijmout obvinění ze strany svých přátel, že jeho hříchy způsobily jeho utrpení. Věděl přece, že je hříšník. Myslíš si, že by mu tato cesta nejmenšího odporu pomohla zbavit se utrpení, jež mu jeho přátelé způsobili?
3. Sestra v Kristu, která navštěvuje stejné shromáždění, je ryzí křesťanka a velmi ji oslovil verš v Žid 12,14: „Usilujte... o svatost, bez níž nikdo nespasí Pána.“ Je však malomyslná, protože se — navzdory jejímu úsilí — necítí svatá. Jak bys jí pomohl?

Shrnutí

Jóbovy otázky naznačují, že nám Bůh dává svobodu vyjadřovat to, co cítíme; Bůh si přeje, abychom ho lépe poznali. Jób při svém hledání dochází ke správnému závěru, že bezbožní — i když se jim často vede dobře — stejně umírají a budou nakonec odsouzeni. Jóbovy otázky, jež se týkají Božího soudu, jsou zodpovězeny na jiných místech Písma. Bůh stanovil dobu pro soud. Jób nemohl přijmout Bildadův názor, že nikdo není v Božích očích spravedlivý (ospravedlněn, čistý). „Spravedlivý je ten, kdo činí spravedlnost“ (1 Jan 3,7).

Začátek soboty: 20.55

„SETRVÁM... A NEOCHABNU“

Jób 26. – 31. kapitola

Základní text

„Jsem dalek toho prohlásit vás za spravedlivé, dokud nezhyne, své bezúhonnosti se nevzdám, setrvám ve spravedlnosti a neochabnu, srdce nebude mě hanět za žádný můj den.“ (Jób 27,5.6)

Základní myšlenka

Skutečnou moudrost nacházíme v Písmu. Naším úkolem je stále poznávat pravdu, jak nám ji Bůh postupně odhaluje, a stát se tím, čím nás Bůh chce mít. Boží spravedlnosti si začneme vážit tehdy, když si uvědomíme, že ji potřebujeme a že nám ji Bůh chce udělit zdarma.

Jób si uvědomoval, že Boží cesty přesahují člověka (Jób 26. kapitola). Ve svém proslovu (Jób 27. a 28. kapitola) poznamenává, že hodnota a zdroj moudrosti jsou skryty před všemi lidmi mimo těch, kdo znají Boha (Jób 28,20 – 28). Jób si byl jist svou bezúhonností, konečným zničením bezbožných a věděl, jak se stát moudrým — „bát se Panovníka... a vystříhat se zlého“ (kap. 28,28).

Další kapitoly (29. – 31. kap.) hovoří o Jóbově případu, jeho víře a skutcích. Jób především mluví o Bohu, sobě samém a o lidech různých věkových a společenských skupin. Ve svém monologu vyjadřuje Jób touhu po šťastné minulosti, stěžuje si na svoji potupnou přítomnost a prosí Boha o odpověď.

Jób uznává Boží moc a vznešenost (Jób 26. kapitola)

1. Prostuduj si Jóbovu odpověď Bildadovi. Jób 26,1 – 3 Jedná se o otázky nebo o přímé napomenutí? Kam mířila Jóbova otázka v Jób 26,4?

Ať již Jób vyčítal „Komu jsi napomohl? Tomu-li, kterýž nemá síly?“ (verš 2 kral.) nebo „Jak pomůžeš tomu, komu chybí síla?“ (ekum.), jeho poselství je zřejmé: Bildadovy řeči nepocházely z Ducha svatého.

Zbytek kapitoly pak hovoří o Boží moci a vznešenosti.

2. Prostuduj si následující tabulku, která ti pomůže pochopit protiklady, jež se nacházejí v kapitole:

Verš	Pravda	Verš	Další pravda jako protiklad
5.	Živí nemohou vidět mrtvé,	6.	Bůh však vidí zkázu a smrt
7.	Nebe je bez viditelné podpory,	8.	Oblaka se neprotrhnou kvůli vodě
9.	Boží trůn je skryt před lidmi,	10.	Obzor je však viditelný
11.12.	Bůh vzdouvá moře a nebesa,	13.	Bůh je však i utiňuje
14	Boží stvoření je viditelné,	14.	Kdo však může porozumět jeho moci?

Jób 26. kapitola je literární skvost, který nemá obdoby; je to skvělé poučení o Boží stvořitelské a udržovatelské moci, kterou lze vidět v přírodě i na nebesích.

3. Jakým způsobem svědčí příroda o Boží moci a vznešenosti?

„Ten, kdo hlouběji proniká do tajemství přírody, zjistí svou naprostou bezmocnost. Uvědomí si, že tu jsou hlubiny a výšiny, které nemůže dosáhnout; tajemství, jež nelze proniknout; ohromná pole pravdy, jež leží před ním nedotčena.“ (Výchova, str. 107.108)

Jób ujišťuje svou nevinou (Jób 27. kapitola)

27. kapitola se skládá ze tří částí. „V první (verše 1 – 6) Jób hovoří o své bezúhonnosti a rozhodnutí zůstat věrný Bohu až do konce. Ve druhé části (verše 7 – 12) kritizuje své nepřátele. Ve třetí (verše 13 – 23) se vrací k přemýšlení o Božím jednání s bezbožnými a o jejich konečném trestu a zničení.“ (3 BC 568)

1. Jakým slavnostním způsobem uvedl Jób svoji řeč? Jób 27,2 – 4

Verše 5 a 6 naznačují, že Jóbova duchovní a duševní obnova dospěla tak daleko, že Jób může směle říct, že jeho svědomí je čisté. Věřil, že Bůh je na jeho straně a že obvinění ze strany přátel jsou falešná.

Jób, stejně jako i Josef, David, Daniel, Jeremiáš, Štěpán, Pavel a Jan jsou „příklady lidské pevnosti; svědectvím, jak pravdivá jsou Boží zaslíbení, jak věrné je zaslíbení stálé přítomnosti a milosti, která pomáhá. Jsou svědectvím o síle víry, která odolá mocnostem světa. Je to dílo víry, že spočíváme v Bohu v nejtemnější hodině, že cítíme i ve chvíli nejtěžší zkoušky a největší bouře, že u kormidla je Otec.“ (Skutky apoštolů, str. 376.377)

2. Jaké poznání mohli, podle Jóba, získat jeho přátelé? Jób 27,7 – 23

Jak Jób, tak i Mojžíš (viz 5 Moj 28,20) popisují zákon příčiny a následku. Jób použil některé výroky svých přátel, aby představil pravdu o konečném údělu bezbožných (viz Jób 27,13). Jób ve své řeči dává do protikladu klesající cestu bezbožných a usilovné hledání moudrosti, jež 28. kapitola označuje jako „bázeň Boží a vystříhání se zlého“.

3. Jaké způsoby používají někteří lidé, aby nevinného přesvědčili o jeho vině? Jakým způsobem můžeš odolat pokušení falešně přiznat svoji vinu, a tak se vyhnout další bolesti?

Chvála moudrosti (Jób 28. kapitola)

Moudrost dosvědčuje: „Hospodin mě vlastnil jako počátek své cesty, dříve než co konal odedávna“ (Přís 8,22). Skutečná moudrost je tedy u Boha. Měli bychom stále zkoumat Písmo (viz Skut 17,10.11) a dovolit „Duchu pravdy“, aby nás vedl (Jan 16,13).

1. Proč Jób ve své úvaze o moudrosti hovoří o lidské činnosti (hornictví, zemědělství)? Jób 28,1 – 19

Hledání přírodního bohatství je názorným příkladem hledání duchovního bohatství. Člověk může být úspěšný v hledání a dobývání přírodního bohatství, moudrost však nemůže najít sám, bez pomoci (viz verše 13 – 19). „Při zkoumání Písma svatého bychom měli použít veškeré své duševní síly a napnout všechny svůj rozum, abychom pochopili hluboké věci Boží; přitom nesmíme zapomínat na to, že pravým duchem toho, jenž je učí, je poddajnost a pokora dítěte... Nemůžeme přistupovat ke studiu bible s touž sebedůvěrou, se kterou tak mnozí vstupují na pole vědy, nýbrž se zbožnou vírou v Boha a s upřímným přáním poznat jeho vůli.“ (Vítězství lásky Boží, str. 427)

2. Který člověk nezná zdroj moudrosti? Jób 28,20 – 22 Kde můžeme nalézt moudrost? Jób 28,23 – 28

Moudrost lze nalézt, „přijmeme-li pokorně zjevení, jež nám Bůh ze své milosti dal, a podřídíme-li svůj život Boží vůli.“ (MH 431) „V něm (Kristu) jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání“ (Kol 2,3).

3. V jakém smyslu je moudrost praktické poznání a ne jen teoretické vědomosti? Jak Písmo definuje moudrost? Jób 28,28 (Srovnej s Přís 9,10.)

Přís 1. – 9. kapitola obsahuje další informace o moudrosti. Tyto kapitoly opakuji základní pravdu, že moudrost znamená bázeň Boží a vystříhání se zlého. Moudrost vede k bezúhonnosti, spravedlnosti.

Jób touží po „starých zlatých časech“

(Jób 29. a 30. kapitola)

V těchto kapitolách je ukázán protiklad Jóbovy přítomnosti a minulosti. Když se mu v životě dařilo, lidé ho měli rádi a vážili si jej; nyní, když jej postihlo neštěstí, lidé jím pohrdají a odmítají jej.

1. Kterou zkušenost s Bohem a lidmi by Jób rád opět zakusil? Jób 29,1 – 11

Na vrcholu svého života se Jób považoval za Bohem požehnaného člověka. Prožíval spokojený a plný život (verš 6). To, po čem nyní touží nejvíce, je společenství: „důvěrný rozhovor s Bohem“ (verš 4) a přítomnost jeho dětí (verš 5 kral.).

2. Prostuduj si Jób 29,12 – 17 a povšimni si vlastností dobrého vůdce:

(1) Autorita a vedoucí postavení závisí na vyváženém vztahu mezi tím, co člověk je, a tím, co koná; (2) autorita služby je důsledkem používání Božích darů ve prospěch druhých lidí; (3) pravá autorita je založena na spravedlnosti a milosti.

Uvedené verše hovoří zvláště o Jóbově službě pro společenství, kde žil. Je to vlastně jeho misijní zpráva o pomoci chudým, sirotkům, vdovám, slepým a tělesně postiženým. Naší povinností je být takovými, jako byl Jób. (Viz 3 T 530.)

3. Jakým způsobem se nyní lidé chovají k Jóbovi? Jób 30,1 – 15 Jakou bolestí zřejmě trpěl? Jób 30,16 – 18

Jób si myslel, že Bůh způsobil jeho zoufalý stav (Jób 30,20 – 31). Depresivní stavy a tělesná bolest tížily Jóba dnem i nocí.

4. Spravedlivý Jób si myslel, že je prokletý. Byly jeho zkoušky prokletím nebo požehnáním? Kterými biblickými texty bys podpořil svoji odpověď? Posilují zkoušky tvoji schopnost sloužit druhým?

Jób svědčí o své čistotě (Jób 31. kapitola)

31. kapitola by mohla nést nadpis „Jestliže... pak...“. Jób uvažoval o teoretické možnosti: bylo-li by „jestliže“ možné a pravdivé, byl by „pak“ ochoten nad sebou pronést soud. Jób zkoumal a soudil sám sebe, jak jsou k tomu křesťané vybízeni v 1 Kor 11,31.32.

„V této kapitole Jób naznačuje zásady, jimiž se řídil ve svém soukromém životě. Tyto zásady lze uspořádat následovně: (1) cudnost (verše 1 – 4); (2) vážnost a upřímnost (verše 5.6); (3) bezúhonnost a čistota (verše 7.8); (4) věrnost manželskému slibu (verše 9 – 12); (5) poctivost vůči služebníkům (verše 13 – 15); (6) laskvé a dobročinné jednání s bezmocnými (verše 16 – 23); (7) svoboda od závisti a modlářství (verše 24 – 28); (8) laskavost k nepřítelům (verše 29.30); (9) pohostinnost (verše 31.32); (10) svoboda od tajných hříchů (verše 33 – 37); (11) poctivé jednání v oblasti majetku a vlastnictví (verše 38 – 40)... Tato kapitola je jedinečným příkladem vznešených ideálů.“ (3 BC 580)

1. O co Jób opět prosí? Proč? Jób 31,35 – 37

Tyto verše porušují strukturu Jóbovy promluvy. Tvoří jakoby vsuvku. Opět se Jób odvolává k Bohu jako k Soudci. Verš 35 lze přeložit: „Kéž bych měl někoho, kdo by mě vyslyšel! Kéž by Šaddaj (Bůh všemocný) odpověděl na mé znamení (podpis) nebo můj žalobce sepsal pravdivou žalobu!“ Jób již podepsal svoji obhajobu a toužebně očekává od Boha prohlášení o své nevině.

2. Jakým způsobem uzavírá Jób svoji promluvu? Jób 31,38 – 40

Jóbova tragická zkušenost začala zničením jeho statku, rodiny a nakonec i jeho osoby. Tato zkušenost však končí tím, že Bůh dává Jóbovi mnohem více, než měl předtím (Jób 42,10.12). Svoji promluvu Jób zakončuje s farmářskou barvitostí: jestliže činil zlé nebo zanedbal konání dobra, trní a býlí by tuto skutečnost potvrdily.

3. Uvažoval jsi někdy stejným způsobem jako Jób? Kdyby ses v životě rozhodl jinak, jak by se tvůj život vyvíjel? Rozhodl ses vždy pro tu správnou volbu?

Doporučené studium

Pročti si Jób 25 – 28. kapitulu v jiných překladech. Hledej v knize Přísloví další texty, jež vysvětlují, co je to „moudrost“. V knize Vítězství lásky Boží si prostuduj kapitolu „Naše jediná ochrana“ (str. 423 – 429).

Srovnej Jób 29,7 – 25 a Přísli 31,10 – 31: aktivitu Jóba a moudré ženy v oblasti práce a péče o své okolí.

Diskusní otázky

1. Ve kterých oblastech svého života potřebuješ slyšet Boží radu a moudrost? Jak si můžeš udělat více času na to, abys naslouchal Bohu?
2. Přátele uvedli Jóba do situace, v které musel obhajovat svůj minulý způsob života. Jaké nebezpečí vidíš v pokusu ospravedlňovat sebe svého?

Shrnutí

Podobně jako Jób i my můžeme lpět na své nevině, jsme-li skutečně nevinní a nacházíme-li se v těžkostech. Čím více se podobáme Kristu, tím více budeme napodobovat Jóbův příklad citlivé péče o potřeby druhých, jež se praktickou pomocí snaží zmenšit lidské utrpení.

Začátek soboty: 21.02

DOKONALÝ V POZNÁNÍ

Jób 32. – 37. kapitola

Základní text

„Víš něco o tom, jak plují oblaka, a vůbec něco o divech Vševědoucího?“ (Jób 37,16 [37,15 kral.])

Základní myšlenka

Pouze Bůh má dokonalé poznání. Proto nás může soudit jen on. Lidé mají sklon soudit druhé podle vzhledu a kritizovat to, co sami u sebe nemají rádi. Jedině Boží soud je spravedlivý.

Ve srovnání s mladým Elíhú byli Jóbovi přátelé „kmeti“ (Jób 32,6). Elíhú vzplanul hněvem, protože přátelé nepochopili podstatu Jóbova problému. Když už neměli co říct, promluvil Elíhú a nejdříve vysvětlil, proč se rozhodl mluvit a co tím chce dosáhnout (32. kapitola). Pak se pokusil uklidnit Jóba a jeho obavy (33. kapitola) a obhájit Boží jednání (34. – 37. kapitola).

Elíhú tvrdí, že Bůh dopouští utrpení, aby zabránil lidem padnout do hříchu a zničení. Má za to, že Jób byl uchráněn před mnohem horším údělem tím, že na něj Bůh seslal nemoc a neštěstí. Elíhú měl částečně pravdu. Víme, že Bůh zkoušel Jóba. V bibli však není řečeno, že by toto utrpení sloužilo jako preventivní opatření nebo že by Bůh způsobil Jóbovo utrpení. Elíhú byl sice pravdě blíže než jeho společníci, avšak svými zatemňujícími slovy se k nim vlastně připojil (Jób 32,8).

Elíhú a jeho filozofie (Jób 32. a 33. kapitola)

Elíhú byl syn Barachele Buzitského. Buzité byli potomky Abrahamova bratra Náchora (viz 1 Moj 22,20.21).

1. Proč Elíhú naslouchal, aniž by něco řekl? Z jakého důvodu se vmísil do rozhovoru? Jób 32,4 – 15

Elíhú cítil, že získal poznání od Ducha Božího (Jób 32,8.18), ve skutečnosti však chtěl vyjádřit svůj názor (Jób 32,17). Stejně jako Jóbovi přátelé i Elíhú spojil božské pravdy s osobními názory na Jóbův stav. Jób přece neprohlásil: „Ryzí jsem, prost přestoupení, jsem bez úhony, bez nepravosti“ (Jób 33,9). Řekl jen, že jeho spravedlivý život a věrnost Bohu nemohly být příčinou, že Bůh na něj dopustil utrpení.

2. Jaké způsoby, podle Elíhúa, používá Bůh, aby „duši ušetřil před jámou“ (Jób 33,18)? Jób 33,14 – 22

Bůh varuje před zničením, které je důsledkem setrvávání v hříchu. Pán „si nepřeje, aby někdo zahynul“ (2 Petr 3,9). Nabuchodonozor (Dan 4. kap.) a Pavel (Skut 26. kap.) byli osloveni Božím varováním a změnili svůj životní směr. Elíhú měl pravdu v tom, že utrpení může sehrát výchovnou úlohu, mýlil se však, když tento předpoklad vztahoval na Jóbův případ.

Elíhú měl jisté ponětí o tom, že člověk potřebuje Spasitele a Prostředníka (Jób 33,23 – 28). Chápání této pravdy se během staletí rozvíjelo a prohlubovalo. Daniel viděl postavu „podobnou Synu člověka“ (Dan 7,13 kral.), která se na nebeském vyšetřujícím soudu přimlouvala za lidstvo. Plné rozvinutí této pravdy nastalo až po nanebevzetí Pána Ježíše. (Srovnej s Žid 7,25; 1 Jan 2,1.2; 1 Tim 2,5.)

3. Popiš dílo Prostředníka v dějinách a na vyšetřujícím soudu. Co pro tebe Prostředník koná?

Elíhú se snaží obhájit Boha (Jób 34. kapitola)

Elíhú byl nejen mladý, ale i domýšlivý. A přece stojí některé z jeho rad za pozornost. Vyzval ty, kteří mu naslouchali, aby duchem rozeznali, zdali je jeho názor pravdivý či nikoliv. Elíhú nepochopil Jóba a mylně vykládal jeho slova (verše 5 – 9). Ztotožnil Jóba s pachateli ničemností a obvinil jej z něčeho, co Jób vůbec neprohlásil: že pro spravedlivé není odměna. Jak často falešně chápeme slova a činy druhých lidí a pak na ně útočíme kvůli jejich domnělému názoru!

1. Jaké pravdy o Bohu pronesl Elíhú v Jób 32,10 – 15?

**2. Která biblická zásada blíže osvětluje výrok Elíhúa v Jób 34,16 – 20?
3 Moj 19,15; Skut 10,34; Gal 2,6**

Slova v Jób 34,2 – 15 jsou určena „moudrým“. Ale od verše 16 se Elíhú obrací přímo na Jóba. Bůh přece nemůže nenávidět dobro nebo milovat zlo. Od verše 21 se Elíhú začíná „odvolávat na Boží vševědoucnost jako na záruku jeho (Božího) spravedlivého konání. Bůh zná schopnosti, vlohy, okolnosti a pokušení každého jednotlivce. Bůh se nemýlí v tom, že by člověka postihl nespravedlivým utrpením.“ (3 BC 589)

3. Jak by se měl, podle Elíhúa, zachovat člověk v utrpení? Jób 34,31.32

Elíhú, který byl rozhněván na ty, kdo bezdůvodně odsoudili Jóba (Jób 32,3), a jehož slova tryskala „z upřímného srdce“ (Jób 33,3), přináší zklamání. Jeho tvrdá slova (Jób 34,33 – 37) musela Jóba určitě zranit. Elíhúova kritická slova nám pomáhají rozumět výroku, že „krutost a hledání chyb je nutno pokárat jako dílo satana“ (5 T 609). Apoštol Pavel napsal: „Tím, že soudíš druhého, odsuzuješ sám sebe. Neboť soudíš, ale činíš totéž“ (Řím 2,1). To, co Elíhú, viděl u Jóba jako špatné, lze vidět i u samotného Elíhúa.

4. Už tě někdo — ve snaze pomoci — zranil mnohem více než pomohl? Jak se máme vyvarovat takového druhu „pomoci“ bližním?

Elíhú pochybuje o Jóbovi (Jób 35. kapitola)

Elíhú opět cituje Jóbovy domnělé výroky: „Myslíš si, že je to podle práva, říkat: Moje spravedlnost převyšuje Boží? “ (Jób 35,2). Jób však nic takového o své spravedlnosti neprohlásil. Elíhú nesouhlasí s Jóbovým výrokem, že spravedlivý člověk může trpět ve stejné míře jako hříšník. Elíhú (verš 3) útočí na Jóba a naznačuje, jakoby Jób prohlásil, že spravedliví nemají žádnou výhodu před bezbožnými. Toto je ovšem zkreslení Jóbova názoru.

Jób nebyl jediným z Božích služebníků, jehož názory by byly zkreslovány. Apoštol Pavel byl neustále obviňován z postojů, které ve skutečnosti nezastával. (Srovnej se Skut 21,28.) Dokonce i slova Pána Ježíše byla zkreslena jeho žalobci. (Viz Mat 26,61). Zkreslovat Boží vůli je satanova oblíbená taktika. Znáš některé příklady, kdy satan použil kritiku církve a jejich představitelů proto, aby zkreslil jejich postoje?

Cílem Elíhúova výroku ve verši 5 „je ukázat, že Bůh je tak velký, že nemůže být ovlivněn lidským jednáním. Velikost Boží je představena vznešeností a majestátností nebe a mračen.“ (3 BC 591)

1. Kam míří Elíhúovy otázky v Jób 35,6 – 8?

Jestliže je Bůh tak vznešený, jak může pouhé lidské stvoření proti němu něčeho dosáhnout? (Srovnej s 11,8; 22,12 – 13.) Žádný člověk nemůže ovlivnit Boha, ani kdyby znásobil své hříchy. Stejně tak i spravedlivý charakter člověka nelze Bohu nabídnout jako dar. Bůh nemá žádný zisk z našich dobrých činů, ani jej těmito skutky nemůžeme k ničemu donutit (srovnej s kap. 22,2 – 3). Lidské činy — dobré i zlé — ovlivňují společnost. Elíhú se domnívá, že mravní skutky nelze použít jako nástroj nátlaku na Boha.

2. Které falešné předpoklady vedly Elíhúa k závěru, že Jób nemá žádný spravedlivý důvod k nářkům a stížnostem? Jób 35,9 – 16

Elíhú se odvolává na Boží spravedlnost

(Jób 36. kapitola)

Elíhú se vychloubal svým dokonalým poznáním (Jób 36,1 – 4). Jeho povrchní a zjedodušující poznámky, zranily Jóba, protože postrádaly jakékoliv pochopení pro Jóbovo skutečné postavení. Elíhú se pokoušel mluvit „za Boha“ (Jób 36,2 kral.). Ale „Bůh je láska“ (1 Jan 4,8), a Elíhú příliš mnoho lásky neprojevil.

1. Uvažuj nad následujícími výroky z Jób 36,5 – 15. Do jaké míry jsou pravdivé?

Verše	Výrok
6.	Bůh nenechává naživu bezbožné lidi.
7. – 10.	Neštěstí a utrpení postihuje spravedlivé, aby ochotněji poslouchali Boha a učili se od něj.
11.12.	Spokojený a úspěšný život závisí na pokání a poslušnosti Bohu.
13.14	Bezbožní umírají dříve.
15.	Ten, kdo byl hluchý k Božímu hlasu, se stane citlivým, když projde utrpením.

V životě se dějí i věci, které jsme nezpůsobili a které nemůžeme ovlivnit. Lidé mohou jednat zle s nevinnými. (Viz Žid 11,35 – 40.) Jób si nezasloužil své utrpení. Napomenutí, v Jób 36,16 – 19 opět ukazuje, že Elíhú neznal skutečnou příčinu Jóbova utrpení.

Bible nás neučí, že bolest je něco, čemu se musíme za každou cenu vyhnout. Písmo popisuje život Pána Ježíše, od něhož se můžeme učit, jak máme trpět a jak se máme radovat. Bible nám neslibuje život prostý utrpení, ale radí: „Neboj se toho, co máš vytrpět“ (Zj 2,10). Evangelium Ježíše Krista dodává věřícímu trpělivost, houževnatost, naději, která jej uschopní prožít tragedie a obtíže života a zachovat si přitom pokojnou víru. Elíhú sice pravdivě popsal lidské utrpení jako výchovný prostředek, nepochopil však skutečnou příčinu utrpení.

2. Jakou radu dal Elíhú Jóbovi a které pravdy v ní vyjádřil?
Jób 36,20 – 23

Boží dokonalé dílo (Jób 37. kapitola)

1. Jakým způsobem — za použití příkladů z přírody — popisuje Elíhú Jóbův postoj k Bohu? Jób 37,7 – 24 (37,6 – 23 kral.)

Popis přírody, jak jej představuje Elíhú, zdůrazňuje Boží moc, ne však jeho láskyplný vztah ke stvoření. Elíhú má sice pravdivé pojetí Boží moci a vznešenosti, Hospodin však činí mnohem víc: zve nás, abychom uvažovali nad dokonalostí Božího stvoření.

Přesto Elíhúova řeč připravuje Jóba, aby opustil své prohlášení o nevině a plně se podřídil Bohu jako svému Pánu. Žádá Jóba, aby si uvědomil, že správná lidská odpověď, jež má poukázat na Boží krásu, je bázeň před Bohem (Jób 37,24 [37,23 kral.]).

2. Jaký zvláštní význam mají výroky Elíhúa v Jób 37,23.24 (37,22.23 kral.)?

„Avšak Všemocného nenajdeme. Je vznešený v síle, ale soudem a přísnou spravedlností nechce pokořovat“ (Jób 37,23 [37,22 kral.]). Bůh se zjevuje těm, kdo vírou přijímají Ježíše Krista jako svého Spasitele a Pána. „Dokážeš vystihnout Boha, či obsáhnout dokonalost Všemocného?“ (Jób 11,7). Pán Ježíš však řekl: „Nikdo neví, kdo je Syn, než Otec, ani kdo je Otec, než Syn a ten, komu by to Syn chtěl zjevit“ (Luk 10,22). Apoštol Pavel dodává: „Nám však to Bůh zjevil skrze Ducha“ (1 Kor 2,10). Náš Bůh, který je dokonalý ve své spravedlnosti, přebývá skrze Ducha svatého v srdci věřícího, který vírou přijímá Krista (Řím 8,9.10).

Bůh „nehledí na žádného, kdo spoléhá na své moudré srdce“ (Jób 37,24 [37,23 kral.]), proto je v Písmu rada: „Nespoléhejte na svou vlastní chytrost“ (Řím 12,16). Boží výrok o člověku, který „zatemňuje úradek Boží neuváženými slovy“ (Jób 38,2), lze vztáhnout na Elíhúa — a na všechny, kteří stejným způsobem zacházejí s pravdou.

3. Které významné pravdy o Bohu Elíhú opomenul nebo neznal?

Doporučené studium

Jób 32. – 37. kapitolu si prostuduj i v jiném překladu a uvažuj nad slovy Elihúa. V knize Skutky apoštolů si přečti str. 107 – 109 a přemýšlej o osobní nezávislosti člověka. Máš-li k dispozici knihu Služba zdraví — ve šlépějích Velkého Lékaře, prostuduj si v ní kapitolu „Poznání přijaté skrze Boží slovo“ (MH 458 – 466). V knize Vítězství lásky Boží prostuduj str. 229 – 232 a uvažuj nad způsoby studia bible, které používal William Miller.

Diskusní otázky

1. Do jaké míry je naše poznání Boha a jeho vůle omezené? Jak často prosíš Pána Ježíše o poznání a usiluješ, abys porozuměl Božímu jednání?
2. V čem jsou Elihúovy odpovědi podobné a v čem jsou odlišné, porovnáme-li je s názory Jóbových tří přátel?
3. Elihú řekl Jóbovi: „Bedlivě dbej, aby ses neobracel k ničemnosti a nevolil ji raději než utrpení“ (Jób 36,21). Jednal Elihú správně? Proč je sudičský duch vždy nebezpečný pro duchovní život toho, který soudí? Proč tento duch působí takovou škodu v mezilidských vztazích?

Shrnutí

Protože dokonalé nebo plné poznání je každému člověku vzdáleno, neměli bychom jeden druhého podceňovat ani znevažovat. Každý z nás potřebuje stále přijímat nebeskou moudrost a to, co získá, musí uplatnit v každodenním životě. Jedině tak je člověk schopen využít svého poznání, udržet je a svoji zkušenost předat těm, kteří prožívají bolest.

Začátek soboty: 21.08

„KDE JSI BYL?“

Jób 38. – 41. kapitola

Základní text

„Kde jsi byl, když jsem zakládal zemi? Pověz, víš-li něco rozumného o tom?“ (Jób 38,4)

Základní myšlenka

Boží stvoření svědčí o Jeho péči. Bůh si přeje, abychom porozuměli jeho vládě, našemu původu a vzájemným vztahům v rámci celého stvoření i Boží lásce k nám.

„Boží činy jsou v souladu s jeho slovy. Jeho slova jsou plná milosti a jeho činy jsou plné štědrosti.“ (3 BC 1151, komentář Ellen Whiteové) Boží promluvy v knize Jób odhalují hodnotu Božího stvoření a vztahů. Bůh jakoby Jóbovi říká: „Protože jsem stvořil tento vesmír, včetně světa a všech životních forem, a protože nade vším vládnu a řídím vztahy, jež jsou mezi živým stvořením, proč bys měl pochybovat o mé schopnosti řídit záležitosti tvého života? Proč bys měl ty, se svým omezeným rozhledem, zpochybňovat spravedlnost mého konání?“

„(Lidský) rozum nemůže bez pomoci vysvětlit hluboké Boží věci, ani nemůže porozumět duchovnímu naučení, jež Bůh vložil do hmotného světa. Rozum je však Boží dar a jeho Duch bude pomáhat těm, kdo jsou ochotni dát se poučit.“ (CT 423) Jób byl ochoten nechat se poučit, stejnou ochotu bychom měli projevit i my. (Viz Jób 42,5.6.)

Vesmír zjevuje Boha (Jób 38,1 – 38)

Když Bůh odpověděl Jóbovi, přímo mu nevysvětlil, proč na něj dopustil utrpení. Přál si, aby Jób pochopil, že nutně potřebuje mít důvěrnější vztah k Bohu. Poukázal Jóbovi na knihu přírody jako na prostředek zjevení. Protože Jób žil dříve, než byla sepsána první kniha bible, neměl tedy psané zjevení, k němuž by se mohl obrátit.

Bůh promluvil k Jóbovi „ze smršť“ (Jób 38,1). Bouře dramaticky představovala obavy a nejistotu, jež zasáhly Jóbův život. Nad smršťí je však slyšet Boží hlas. Přišel ten pravý okamžik! Jób uslyší odpověď na svou otázku.

1. Jaké otázky Bůh nejdříve předložil Jóbovi? Jób 38,2 – 7 V jakém smyslu odhalují pošetilost těch, kdo pochybují o Božím stvoření?

Bůh vede Jóbovu mysl k počátku všeho stvoření. Nezačal s Jóbem hned diskutovat o jeho současných problémech a o jeho zmatku. Bůh ani s námi takto nejedná. Ve světle stvoření lze rozeznat pravdu od omylu, správné od špatného, moudrost od nevědomosti. Bůh si přál, aby si Jób a jeho přátelé uvědomili, jak omezené je jejich poznání Boha.

2. Co o Boží moci zjevuje moře a obloha? Jób 38,8 – 11 (Srovnej s 1 Moj 1,9.10; Iz 11,9.)

Bůh nejen stvořil moře a nebe, on je také i řídí. „Satan stále působí zlo; náš Bůh však toto zlo přemáhá, aby nemohlo uškodit jeho poslušným a důvěřujícím dětem. Stejná moc, která vládne nad divokými mořskými vlnami, může držet pod dohledem veškerou sílu vzpoury a zla. Bůh jim říká: Až sem smíš přijít, ale ne dál.“ (3 BC 1141, komentář Ellen Whiteové)

3. Co by, podle tvého názoru, zvýšilo tvoji víru v Boží moc?

Bůh vládne nad přírodou i nad lidmi (Jób 38,12 – 38)

- 1. Jaká podobnost je mezi východem slunce a způsobem, jakým Bůh zjevuje sám sebe lidem? Jób 38,12 – 15**

Při rozbřesku se bezbožníci, kteří milují tmu, snaží ukrýt (srovnej s Jób 24, 13 – 17). Sluneční svit je zbavuje ochrany noci, kterou potřebují pro svoji nekalou činnost. Jób přemýšlí o tom, že se bezbožným vede dobře (21. a 24. kapitola). Boží světlo až dodnes vládne nad temnotou lidské bezbožnosti; Stvořitel se dosud stará o své stvoření. I když každý člověk obdržel určitou míru svobody, bezbožní lidé se nikdy nedostanou za Bohem určené hranice.

- 2. Myslíš si, že má naše poznání vědy a teologie vliv na naši úctu k Bohu a jeho stvořitelskému dílu?**

Bůh vyzývá Jóba, aby prozkoumal a vysvětlil dění na zemi, v přírodě. Všechny otázky mají v Jóbovi vzbudit pokoru. „Zřídlo moře“ a „propastná tůň“ (verš 16) se při potopě otevřely a očistily zemi od bezbožnosti. (Srovnej s 1 Moj 8,2.) I ten nejmoudřejší vědec si dosud neví rady s „branami smrti“ (Jób 38,17), nepozorovanými počátky nemoci, jež nakonec vedou ke smrti. Přestože dnes víme o počasí více než lidé v době Jóba (Jób 38,22 – 30), mnohé z této oblasti zůstává pro vědu ještě tajemstvím.

Ve verších 31 – 38 je Jóbův zrak obrácen ke hvězdám. Je tu možno sledovat podivuhodný řád. Jednotlivá souhvězdí mají svou podobu i své poslání. Bůh stvořil i přírodní síly a zákony, jimiž se nebeská tělesa řídí. I když se zdá, že satan využívá počasí a přírodních sil, aby ničil, Vládce vesmíru má větší moc.

- 3. Přírodní svět se všemi jeho zákonitostmi je vposledku pod Boží vládou. Je však správné domnívat se, že věřící nebudou nikdy trpět následky přírodních pohrom?**

Živočišná říše svědčí o Bohu (Jób 38,39 – 39,30)

Závěr 38. kapitoly a celá 39. kapitola se týkají živočišné říše. Tyto kapitoly zjevují Boží péči o stvoření a žádný vědecký objev od časů Jóba neubírá nic na jejich kráse. Naopak, jak věda postupně odhaluje spleť života, zázrak Boží péče je více a více zřejmý.

1. Jaké podobnosti lze najít u lva a krkavce, jejich mlád'at a potravy? Jób 38,39 – 41

„Instinkty, jež jim dal Bůh, vedou zvířata, aby činila to, co by pro člověka bylo obtížné, ne-li nemožné.“ (3 BC 601)

V době Jóba nebyla pravděpodobně známa doba březosti zvířat jako jsou divoké kozy. Dodnes všemu plně nerozumíme, pokud jde o zvyky těchto divokých zvířat. „Jednorožec“ (verše 9.10) je snad odkaz na divokého býka nebo buvola.

2. Jaké činnosti není pštros schopen a v čem naopak vyniká? Jób 39,13 – 18

Lidé ve starověku považovali pštrosova za hloupého ptáka. K čemu je pštrosovi, že umí rychle běhat, když nemá moudrost ani rozumnost (verše 17. 18) nebo zdravý rozum? Jestliže Bůh může s radostí stvořit ptáka, jenž postrádá moudrost, co to znamená? Možná, že chce Bůh připomenout, že i Jóbovo chování někdy postrádá „rozumnost“ (stejně slovo je i v kap. 38,4), pokud ji nepřijme jako Boží dar. (Viz Žalm 49,13.21.)

3. Jaké naučení si lze vzít z protikladných obrazů válečného koně a sokla? Jób 39,19 – 30

4. Proč se Bůh při svých odpovědích Jóbovi tak často odvolává na živočišnou říši? (Srovnej s Mat 6,26.) V čem jsou mezilidské vztahy a vztah k Bohu podobné právě popsaným vztahům v živočišné říši?

Bůh rozmlouvá s Jóbem (Jób 40,1 – 14 [39,31 – 40,9 kral.])

Tyto verše „tvoří krátkou předeheru v Boží rozmluvě s Jóbem. Zdá se, jako by Bůh dával Jóbovi příležitost se plně podřídit... Jób chtěl horlivě hájit svoji věc před Bohem... Nyní, když mu Bůh dal nové zjevení své moudrosti, ptá se Jóba, zdali chce ještě být žalobcem proti Bohu.“ (3 BC 605)

1. V čem nám může být Jóbova odpověď Bohu příkladem? Jób 40,3 – 5 [39,33 – 35 kral.]

Ačkoliv se Jób trápil myšlenkou, že jeho neštěstí poškodilo jeho pověst (srovnej s kap. 19,9; 29,20), vzdává se své cti ve prospěch Hospodinovy cti. Uznává, že nemá, co by Bohu odpověděl. Zatímco si nepřeje zaujmout nový postoj ve svém sporu nebo se zabývat jiným věcmi, ještě se nevzdává postoje, který jednou zaujal (nebo dokonce dvakrát, viz kap. 33,14). Stále ještě trvá na svém prohlášení o nevině. Skutečnost, že nemůže „pokračovat“ ve své řeči, ukazuje, jak hluboce se ho dotkla Boží promluva. Jóbova jistota ve vítězství v tomto sporu se v Boží přítomnosti rozplynula. Hospodin však chce v rozmluvě pokračovat a přesvědčit Jóba, aby se plně podřídil Boží vůli.

2. Jaké přímé otázky Bůh ihned položil Jóbovi? Jak bys odpověděl ty? Jób 40,6 – 14 (40,1 – 9 kral.)

Bůh Jóbovi připomněl, že se choval pošetile, když se snažil napomínat Boha, neboť zřejmě nepochopil Boží jednání. Tím, že Jób trval na své nevině a dával ji do protikladu se zjevnou Boží nespravedlností, projevil Jób samospravedlivou pýchu (verš 8 [v. 3 kral.]). Jób si stěžoval, že se bezbožným daří dobře, aniž by byli trestáni. (Viz Jób 21,30 – 33; 24,1 – 17.) Proto nyní Bůh vyzývá Jóba, aby bezbožné potrestal a uplatnil nad nimi svoji vládu (Jób 40,9 – 14 [40,4 – 9 kral.]).

3. Jaký lék na samospravedlnost nabízí bible?

Behemót a livjátan zjevují Boží moc

(Jób 40,15 – 41,26 [40,10 – 41,25 kral.])

Hebrejské slovo „behemót“ je množným číslem slova, jež označuje čtyřnohou šelmu a dobytek. Množné číslo naznačuje, že se jedná o velkého netvora, hrubé zvíře v nejvlastnějším slova smyslu. Většina vykladačů věří, že se toto slovo vztahuje na hrocha.

1. Jak může Bůh nakládat s behemótem? Může totéž dokázat i člověk? Jób 40,19 (40,14 kral.)

Na rozdíl od mýtické představy, Bůh nemusí zničit behemóta, aby získal vládu na chaosem. Bůh toto zvíře stvořil a je schopen je zcela ovládat. Kdyby chtěl Jób úspěšně zakončit svůj spor s Bohem, musel by nejdříve prokázat, že je schopen ovládnout behemóta — což je pro něj nemožné.

2. Proč livjátan naháněl strach lidem? Jób 40,25 – 32 (40,20 – 27 kral.)

„Byli ve styku s živým tak i neživým stvořením — s listem, květinou, stromem i s každým živým tvorem, od livjátana (žijícího) ve vodě... Z toho všeho čerpali obyvatelé Edenu naučení o tajemství života.“ (Výchova, str. 16)

„Livjátan“ a jiná stvoření, žijící ve „velikém a širém moři“ (Žalm 104, 35.26), měli „vzhlížet k Bohu, že jim dá v pravý čas pokrm“ (verš 27). Jakmile byl svět zasažen hříchem, livjátan přestal být krotkým zvířetem. Na základě uvedených veršů někteří vykladači ztotožňují livjátana s krokodýlem. Totéž, co platilo pro behemóta, platí i v případě livjátana: „Zkus na něho (livjátana) vložit ruku! Pomysli na boj, a neuděláš to“ (Jób 40,32 [40,27 kral.]). Tento netvor vzbuzuje strach (Jób 41,4 – 26 [41,3 – 25 kral.]). Text v kap. 41,1 (kap. 40,28 kral.) obsahuje podstatu celého problému: „Hle, čekat na něho je ošidné, při pohledu na něho se člověk hroutí.“ Jestliže se Jób nemůže postavit proti stvořenému zvířeti, jak by mohl obstát proti Bohu?

3. Jestliže je Bůh schopen ovládat livjátana, může řídit i události našeho života a potlačit síly zla, které nás trápí.

Doporučené studium

Prostuduj si následující oddíly Písma: Žalm 104; Jób 38. – 41. kapitola; 2 Petr 3,3 – 7. Jak lze posoudit evoluční teorii ve světle Božího zjevení?

Diskusní otázky

1. Někteří lidé tvrdí, že jsou v jejich životě jisté hříchy, jichž se nemohou zcela zbavit. V čem vidíš — na základě Jób 40. – 41. kapitoly — řešení jejich problému?
2. Jób 40,14 (40,9 kral) naznačuje, že tě „tvá pravice“ nemůže zachránit. Co tedy může člověka zachránit? (Viz Efez 2,8 – 10.)
 - a) Přemýšlej nad svými zkušenostmi, které prokazují, že nejsi schopen sám sebe zachránit.
 - b) Přemýšlej nad týdnem, který právě prožíváš. Co pro tebe znamená text Efez 2,8 – 10?
 - c) Podělil ses tento týden s někým o pravdu, že jen Ježíš Kristus může člověka zachránit?

Shrnutí

Bůh kladl Jóbovi otázky, jež se týkaly přírody: jejího stvoření a svědectví o Boží moci a vznešenosti; totéž činí i s moderními posměvači. Boží vláda nad živou a neživou přírodou dokazuje, že je schopen řídit i náš život. Bůh má moc bránit a omezovat síly zla, jež ohrožují náš vztah s Bohem.

Začátek soboty: 21.12

„SPATŘIL JSEM TĚ VLASTNÍM OKEM“

Jób 42. kapitola

Základní text

„Jen z doslechu o tobě jsem slýchal, teď však jsem tě spatřil vlastním okem.“ (Jób 42,5)

Základní myšlenka

Ospravedlnění a obnovu života musí předcházet opravdové pokání. Toto pokání je výsledkem práce Ducha svatého, který usvědčuje z hříchu a zjevuje Boží povahu a vůli.

Jób pronesl během svého života mnoho modliteb. Jak se modlil před tím, než začala jeho zkouška? Z textu Jób 1,5 se dozvídáme, že se Jób usilovně modlil za své děti. Jaká však byla odpověď na jeho modlitby? Jeho děti zahynuly při bouři. Jób se určitě modlil za svoji ženu a její duchovní život. Jeho manželka ho však nabádala, aby zlořečil Bohu a zemřel. Nepochybně prosil i za své přátele a sousedy. Ale ti byli tak kritičtí, že se slova „Jóbovi těšitelé“ stala příslovečnými. Jób se modlil za sebe. Přesto se mu však určitě zdálo, že čím více se modlí, tím hůře se mu vede. On se ale nevzdal. Modlil se dále a při všech svých zkouškách projevil mimořádnou víru. (Viz Jób 13,15; 19,25.)

Závěr Jóbova příběhu poukazuje na dvě hlavní myšlenky: (1) Jób se nepřestal modlit, i když se zdálo, že jeho modlitby jsou zbytečné; (2) Jóbovy modlitby byly nakonec vyslyšeny mnohem více, než by si mohl vůbec představit.

Jób se pokořuje před Bohem (Jób 42,1 – 5)

Jób je osloven zjevením, jehož se mu dostalo od Boha, uznává Boží velikost i to, že se o něj Bůh stará, a pronáší pokorné vyznání (verše 2 – 6).

1. Co vyznal Jób nejdříve? Jób 42,2 Jak se nyní změnil Jóbův vztah k Bohu? Jób 42,5

Jób uznal, že jeho postoj k Bohu nebyl správný a že jeho chápání Boží moci bylo příliš omezené. Zopakoval otázky, jež mu Bůh předtím kladl (viz Jób 38,2.3). Nyní je připraven Bohu odpovědět, protože mu již rozumí mnohem lépe.

„Nejdůležitější naučení knihy Jób nacházíme v textu Jób 42,5. Tento Jóbův výrok odhaluje přechod od náboženské zkušenosti, jež je formována tradicí, ke zkušenosti, založené na osobním společenství s Bohem. Podle tradice, ve které byl Jób vychován, spravedliví netrpí. Již od svého mládí Jób slyšel, že Bůh vysvobodí spravedlivé ze všeho zlého v tomto životě. Když se však setkal s utrpením, byl zmaten, protože to bylo v protikladu k tomu, co slýchal o Bohu. Přátelé jeho zmatek ještě zvýšili. Nyní však Jób spatřil Boha. Poznává, že Bůh vlastní nekonečnou moc a milost; poznává, že je Božím dítětem, i když třeba trpí. Bůh se nepokusil vysvětlit Jóbovi, proč trpí; přesto je Jób přesvědčen, že nemusí mít žádné obavy, ať již je důvod jeho utrpení jakýkoliv.

„Jób ze své zkušenosti pochopil smysl víry. Na základě svého poznání Boha byl schopen se podřídít Boží vůli. Jeho oddanost Bohu teď není závislá na okolnostech. Už neočekává dočasná požehnání jako důkaz přízně nebes. Jeho vztah k Bohu je nyní pevnější, Jób je na Bohu více závislý než předtím. Jób našel řešení svého problému, když si uvědomil, že Bůh není omezen tradicí, kterou o něm vytvořili lidé.“ (3 BC 610)

2. Jak lze vybudovat takovou důvěru v Boha, která vydrží všechny životní zkoušky?

Jóbovo pokání (Jób 42,6)

1. Co byl nyní Jób schopen učinit? Jób 42,6

„Bůh bere Jóbův případ do svých rukou. Jóbova trpělivost byla těžce zkoušena; když však Bůh promlouvá, všechny Jóbovy nepříjemné pocity se mění. Samospravedlnost, jež byla nutná, aby přestál odsuzování ze strany svých přátel, není v Boží přítomnosti potřeba. Bůh soudí vždy spravedlivě a nikdy se nemýlí. Hospodin říká Jóbovi: Opásej si bedra jako muž. A Jób neuslyší Boží hlas, dokud se před Bohem neskloní, vědom si své hříšnosti, a neřekne: Odvolávám a lituji všeho v prachu a popelu.“ (3 T 509)

2. Srovnej Jóbovo pokání s následujícími příklady v bibli: Iz 6,5; Mat 27,4 – 8; Luk 5,8.

U proroka Izaiáše a apoštola Petra „zjevení Boha dokázalo to, čeho by důkaz založený na lidské tradici nemohl dosáhnout.“ (3 BC 611) V případě Jidáše však Pán Ježíš věděl, že v něm „není pravá lítost; jeho provinilá duše byla donucena k vyznání strašlivým pocitem zatracení a obavou ze soudu. Jidáš však nepociťoval hluboký, srdcervoucí žal nad tím, že zradil neposkrvněného Syna Božího.“ (Touha věků, str. 508)

3. Co je součástí pravého pokání? 2 Par 7,14; Iz 55,7; 2 Kor 7,9 – 11

Pravé pokání je ryzí lítost kvůli samotnému hříchu, ne jen kvůli jeho následkům. Pravá lítost je doprovázena odvrácením se od hříšných zvyků a jednání. Jób litoval a vzdal se své samospravedlnosti, která pochybovala o Boží spravedlnosti. Takové pokání je Božím darem, jenž je udělen ochotnému a věřícímu srdci. (Srovnej s Řím 2,4; 2 Tim 2,25.)

4. Prosíš denně za dar ryzího pokání?

Bůh obhazuje Jóa před jeho přáteli (Jób 42,7 – 9)

Skutečnost, že se Bůh obrací k Elífazovi Témanskému, naznačuje, že Elífaz byl jakýmsi vedoucím Jóbových přátel.

1. Jak Bůh hodnotí Jóbova slova a slova Jóbových přátel? Jób 42,7

Jóbův postoj nebyl správný, avšak jeho jistota v Boha byla správná. Jóbovi přátelé se zachovali špatně ve všem. Předpokládali, že tradiční učení o dvojí odplatě je správné — že Bůh vždy žehná spravedlivým a trestá bezbožné. Kdyby Jób uposlechl jejich rady, byl by se sobecky snažil získat úspěšný a pokojný život tím, že by přiznal a vyznal osobní hřích, který prý způsobil jeho neštěstí. Takové jednání by naznačilo, že Bůh je příčinou utrpení spravedlivého člověka — a to je vážné obvinění Boží spravedlnosti. Ani Jób ani jeho přátelé nepochopili satanovu úlohu při působení neštěstí; Jób si však zachoval víru v absolutní spravedlnost Boží, přestože nerozuměl Božímu jednání.

2. Kdo měl nakonec přinést oběti a proč? Jób 42,8.9

Bůh si přál, aby se Jóbovi přátelé poučili o tom, co je to pokora a soucit. Jób se měl stát prostředníkem jejich pokání a záchrany.

„Kdo si dovoluje odsuzovat nebo zmalomyslnovat, zakusí na vlastní kůži, co připravoval druhým. Pocítí, co museli vytrpět jiní, protože ve vztahu k nim neměl dostatek pochopení a lásky.

„Bůh to tak ustanovil, protože nás miluje. Vede nás, abychom si zošklivili tvrdost vlastního srece a umožnili Pánu Ježíši, aby v něm přebýval. A tak ze zla vzchází dobro a co se zdálo prokletím, se mění v požehnání. Zásady zlatého pravidla jsou zásadami křesťanství. Vše, co nedosahuje této úrovně, je klam.“ (Myšlenky z hory blahoslavenství, str. 99)

3. Jaký je rozdíl mezi rozeznáním a poukázáním na klam a mezi odsouzením těch, kteří jej učí? Jak můžeme poukázat na klam a přitom neodsoudit člověka, který jej zastává?

Jóbova dvojnásobná odměna (Jób 42,10 – 17)

1. Jaký čin vedl ke konci Jóbova utrpení? Jób 42,10

Jóbovy modlitby nyní pramenily z jistoty a porozumění Bohu. Jób zjevně přišel k závěru, že by neměl odsuzovat své přátele za nelaskavé a nesprávné jednání, když jeho vlastní chápání a pojetí Boha a jeho spravedlnosti nebylo zcela bez chyby. S porozuměním a soucitem se tedy modlil za své přátele.

„Usilujme o to, abychom kráčeli v světle, jako Kristus je v světle. Pán změnil Jóbův úděl, když se Jób modlil i za ty, kdo byli proti němu. Když Jób upřímně toužil, aby bylo pomozeno těm, kdo se k němu zle chovali, sám obdržel pomoc. Modleme se nejen za sebe, ale i za ty, kdo nám způsobili a působí bolest. Modleme se zvláště v naší mysli. Neustávejme, neboť Bůh slyší upřímné a naléhavé modlitby těch, kdo jsou pokorní.“ (3 BC 1141, komentář Ellen Whiteové)

Příbuzní Jóba opět přijali a navštívili (Jób 42,11). „Příbuzenstvo opustilo Jóba, zapomnělo na něj a obrátilo se proti němu (kap 19,13.14.19). Nyní však, když se jeho úděl změnil, přicházejí, aby s ním oslavovali. Zdá se, že nebyli ochotni projeviti svoje city, dokud neměli důkaz, že je v Jóbově životě vše v pořádku. Tímto povahovým rysem projevili lidskou slabost, jež je nám všem společná.“ (3 BC 611)

2. Co se dozvídáme o povaze Boží lásky a péče, studujeme-li verše v Jób 42,12 – 17?

„Svým trpělivým chováním obhájil svůj vlastní charakter i charakter toho, jehož byl zástupcem... A Hospodin Jóbovi žehnal ke konci více než na začátku.“ (Výchova, str. 127)

3. V jakém smyslu může být utrpení požehnáním? Je to spravedlivé, že musíme trpět, protože nemáme jinou možnost než žít v hříšném světě?

Jóbovo utrpení je obrazem Božího utrpení

(Iz 52,13 – 53,12)

Když Bůh dovolil satanovi, aby způsobil Jóbovo utrpení, věděl, že bude trpět společně s Jóbem. Bůh pociťuje bolest každého, kdo trpí. Když Bůh dovolil, aby hřích vstoupil do světa, přijal s tím i cenu za vykoupení hříšníků.

1. Jak hluboké bylo utrpení Mesiáše? Iz 52,14 Co bylo příčinou jeho utrpení? Iz 53,3 – 6

Učedníci Pána Ježíše „viděli jeho tvář poznamenanou krvavým potem smrtelného zápasu, a zděsili se. Nedovedli pochopit jeho duševní úzkost. Jeho vzezření bylo tak znetvořené, že nebyl podoben člověku. (Iz 52,14)“ (Touha věků, str.487)

„Na Krista jako na našeho zástupce a na naše útočiště byly vloženy nepravosti nás všech. Byl počten mezi přestupníky, aby nás mohl vykoupit, abychom nebyli zavrženi zákonem. Vina všech potomků Adamových tížila jeho srdce. Hněv Boží vyvolaný hříchem, strašný projev nelibosti Boží vyvolaný nepravostí plnil duši Syna Božího zděšením... Nyní však, obtížen strašným břemenem hříchu, nemůže vidět Otcovu smířlivou tvář. Odvrácení božské tváře od Spasitele v této hodině nejvyšší úzkosti plnilo srdce Ježíšovo bolestí, již člověk nikdy plně nepochopí. Tato úzkost byla tak veliká, že své tělesné utrpení takřka nevnímal.“ (Touha věků, str. 532)

2. Proč Otec i Syn pocítill uspokojení, když Mesiáš trpěl na kříži? Iz 53,7 – 12

„Uprostřed strašné temnoty, zdánlivě Bohem opuštěný, dopil Kristus do dna kalich lidské bídy. V oněch hrozných hodinách spoléhal na důkazy, které mu dosud Otec poskytoval o tom, že ho přijímá... Vírou prodléval v Bohu a poslouchat ho mu vždy činilo radost.“ (Touha věků, str.534)

Kristovo vítězství je i naším vítězstvím, uvěříme-li (Skut 16,31). Jeho smrt dává věřícím naději na věčný život (Jan 3,36). Pán Ježíš nás vyzývá, abychom — jako on a v jeho síle — nesli kříž, zvítězili nad hříchem a sloužili druhým (Zj 3,21; 2 Tim 2,12).

Doporučené studium

Máš-li možnost, prostuduj si poslední kapitolu knihy Jób v různých překladech. Prostuduj si Mat 26,36 – 27,50 a Jan 18,1 – 19,20 a uvažuj nad Ježíšovým utrpením, které podstoupil místo nás.

„Pán Ježíš se zde (Mat 25,41 – 46) ztotožňuje se svým trpícím lidem. To jsem byl já, který jsem hladověl a žíznil; to jsem byl já, který jsem byl cizincem. To jsem byl já, který jsem byl nahý, nemocen, ve vězení. Když jste se těšili z pokrmů svých bohatě prostřených stolů, já jsem hladověl v chatrčích nebo na ulici nedaleko vás. Když jste zavírali své dveře přede mnou, zatímco vaše zařízené pokoje byly prázdné, já jsem neměl, kde bych hlavu složil. Ve vašich skříních bylo plno skvostných oděvů, na něž jste zbytečně plýtvali penězi, které jste mohli dát nuzným. Já jsem neměl slušný oděv. Zatímco vy jste se těšili dobrému zdraví, já jsem byl nemocen. Neštěstí mě uvrhlo do vězení a spoutalo mne, sklíčilo mého ducha, zbavilo mne svobody a naděje, zatímco vy jste žili na svobodě... Pamatuji si, sobecký křesťane: každé zanedbání trpícího chudého, sirotka a dítěte bez otce je zanedbáním Ježíše v jejich osobě.“ (2 T 25.26)

Diskusní otázky

1. Jaké pravdy jsi se dozvěděl z knihy Jób? Jak se změnilo tvé chápání Boha během studia této knihy?
2. Jak se změnil tvůj pohled na Boží spasitelnou milost poté, co jsi sám prožil nějaké utrpení?
3. Měli bychom počítat s tím, že vše končí v tomto životě dobře? Pokud ne, obrátí se vše v dobré v závěrečné fázi lidských dějin? Proč?

Shrnutí

Knihu Jób představuje hluboké myšlenky z oblasti teologie, biologie, psychologie a sociologie. Čtenář je pomocí dějin, dramatu, epiky a jiných literárních prostředků uveden inspirovaným zjevením do širé i hlubin dobra a zla. Knize nelze rozumět, jestliže opomeneme vztah důvěry mezi dokonalým Bohem a těmi, kdo mu slouží. Jestliže pochopíme pravdu o Bohu a vidíme dílo žalobce v pozadí celého sporu, můžeme lépe porozumět utrpení a zkouškám a upřímně se těšit na dobu, kdy Bůh vše napraví.

TEOLOGICKÝ SEMINÁŘ
Církev adventistů s. d.
v ČR
KRAJSKÝ ÚŘAD

Začátek soboty: 21.13

Seznam zkratk knih E. G. Whiteové

- AA** The Acts of the Apostles — Skutky apoštolů
- AH** The Adventist Home — Adventistický domov
- 1 BC** The Seventh-day Adventist Bible Commentary — Biblický komentář ASD, sv. 1-10
- CD** Counsels on Diet and Foods — Rady o výživě a pokrmech
- CE** The Colporteur Evangelist — Knižní evangelista
- CG** Child Guidance — Vedení dětí
- CH** Counsels on Health — Zdravotní pokyny
- Chs** Christian Service — Křesťanská služba
- CM** Colporteur Ministry — Služba kolportéra (S evangeliem od domu k domu)
- COL** Christ's Object Lessons — Podobenství Kristova
- CS** Counsels on Stewardship — Rady o správcovství
- CSW** Counsels on Sabbath School Work — Rady pro práci v sobotní škole
- CT** Counsels to Parents, Teachers, and Students — Rady rodičům, učitelům a žákům
- CW** Counsels to Writers and Editors — Rady spisovatelům a vydavatelům
- DA** The Desire of Ages — Touha věků
- Ed** Education — Výchova
- Ev** Evangelism — Evangelizace
- EW** Early Writings — Rané spisy
- FE** Fundamentals of Christian Education — Základy křesťanské výchovy
- GC** The Great Controversy — Velký spor věků (Vítězství lásky Boží)
- GW** Gospel Workers — Služebníci evangelia
- LS** Life Sketches of Ellen G. White — Nástin života EGW
- MB** Thoughts From the Mount of Blessing — Myšlenky z hory blahoslavenství
- MH** The Ministry of Healing — Služba zdraví (Ve slépějích Velkého Lékaře)
- ML** My Life Today — Můj život dnes
- MM** Medical Ministry — Lékařská služba
- MS** Manuscript — Rukopis
- MYP** Messages to Young People — Poselství mládeži
- PK** Prophets and Kings — Proroci a králové
- PP** Patriarchs and Prophets — Patriarchové a proroci
- SC** Steps to Christ — Cesta ke Kristu
- SD** Sons and Daughters of God — Synové a dcery Boží
- 1 SG** Spiritual Gifts — Duchovní dary, sv. 1-4
- SL** The Sanctified Life — Posvěcený život
- 1 SM** Selected Messages — Vybraná poselství, sv. 1-3
- SR** The Story of Redemption — Dějiny Vykoupení
- Te** Temperance — Střídmost
- 1 T** Testimonies — Svědectví pro církve, sv. 1-9
- TM** Testimonies to Ministers — Svědectví pro kazatele
- 1 TT** Testimony Treasures — Z pokladnice svědectví, sv. 1-3
- WM** Welfare Ministry — Dobročinná služba

V citátech uvádíme anglické originální stránkování, kromě knih, které jsou oficiálně vydány v češtině a jejich název je uveden česky.

Misijní dary 2. čtvrtletí

jsou určeny pro vydávání evangelizačních materiálů,
které potřebujeme při vydávání svědectví o Pánu Ježíši.

Dary 13. soboty

budou pro každého z nás příležitostí přispět na práci
našich bratrů a sester v Moravskoslezském sdružení.

Děkujeme všem za ochotu přinášet Bohu oběti!

Poznámky k údajům o západu slunce

Údaje o západu slunce jsou vzaty z hvězdářské ročenky a odpovídají poloze 10° východně od nultého poledníku (tzv. středoevropský poledník) a 50. rovnoběžce, což je přibližně poloha obce Kouřim mezi Prahou a Kolínem. Pro upřesnění západu slunce v jiných oblastech je třeba k uvedeným údajům připočíst nebo odečíst v jednotlivých městech přibližně minut:

Cheb	+11
Karlovy Vary	+8
Plzeň	+7
Ústí nad Labem	+4
Praha	+2
Pardubice	-5
Brno	-7
Olomouc	-9
Přerov	-10
Vsetín	-12
Ostrava	-14
Jablunkov	-15